

Leszek Grabowski

Podglądanie starego Krakowa
Część X. Kleparz - dawna V. dzielnica
(zdjęcia wykonane pomiędzy 25.06.2009, a 17.11.2017)

Kraków 2017

Leszek Grabowski

Podglądanie starego Krakowa
Część X. Kleparz - dawna V. dzielnica

Kraków 18.11.2017

Na prawach rękopisu
© Copyright by Leszek Grabowski
Kraków 2017

Spis Treści

0.	Wstęp	4 - 8
I.	Ulica Krowoderska i Plac Słowiański	9 - 11
II.	Ulica Szlak	12 - 15
III.	Ulica Długa	16 - 35
IV.	Ulice: Krótka i Krzywa	36 - 37
V.	Ulica św. Filipa	38 - 42
VI.	Ulica Pędzichów	43 - 47
VII.	Rynek Kleparski i ulica Paderewskiego	48 - 53
VIII.	Ulica Basztowa	54 - 58
IX.	Plac Matejki	59 - 68
X.	Ulica Warszawska	69 - 79
XI.	Ulice: Pawia i Kurniki	80 - 83
Załącznik. Moje opracowania dostępne na forum MBC i artykuły opublikowane na łamach Głosu Wielickiego.		84-102



Fot. nr 1. Na grzybach w okolicy Łapanowa. (12.10.2017)

0. Wstęp

X część z cyklu „Podglądanie starego Krakowa” swym zasięgiem terytorialnym obejmuje umowny obszar dawnej V. dzielnicy Kleparz, którą dość dobrze znałem od dziecka z racji częstych wizyt z Mamą na targowisku na „starym” Kleparzu, gdzie dniami targowymi były wtorki i piątki. Zdjęcia do pierwotnej wersji albumu zostały wykonane w trakcie okazyjnych tu wizyt w okresie pomiędzy 25.06.2009, a 18.10.2017. Zdając sobie jednak sprawę z faktu, że obraz dzielnicy nie jest pełny, ponadto chcąc dokonać pewnych porównań ze stanem współczesnym, w dniu 09.11.2017 wybrałem się na kolejną sesję zdjęciową, a kolejne dwa zdjęcia wykonałem w dniu 17.11.2017. W zaplanowanym zamierzeniu, pomimo pewnych niedoskonałości technicznych, starałem się oddać głównie ostatek jeszcze klimat galicyjskiego Kleparza, z jego niskimi domami oraz oryginalnymi czynszówkami i ich detalami. Niektóre z tych starszych fotografii mają już wartość archiwalną, bo zmiany następują bardzo szybko, o czym nietrudno się przekonać.

Album podzielony jest na jedenaście rozdziałów, których zawartość wyznaczają nazwy ulic i placów występujących na tym obszarze: Krowoderska i „plac Słowiański” (formalnie ulicę Słowiańską)- (rozdział I – fot. nr: 3-16), Szlak (rozdział II – fot. nr: 17-26), Długa (rozdział III – fot. nr: 27-70), Krótka i Krzywa (rozdział IV – fot. nr: 71-78), św. Filipa (rozdział V – fot. nr: 79-94), Pędzichów (rozdział VI – fot. nr: 95-110), Rynek Kleparski i ulica Paderewskiego (rozdział V – fot. nr: 111-128), Basztowa (rozdział VIII – fot. nr: 129-138), plac Matejki (rozdział IX – fot. nr: 139-160), Warszawska (rozdział X – fot. nr: 161-194) i Pawia oraz Kurniki (rozdział XI – fot. nr: 195-208). Niezależnie od poniższego opisu w miarę szczegółowe adnotacje odnośnie prezentowanych na zdjęciach obiektów starałem się również zamieścić bezpośrednio pod prezentowanymi fotografiami.

Kleparz jest osadą z metryką średniowieczną, a jego początki sięgają XII wieku, kiedy za czasów Kazimierza Sprawiedliwego został tu wybudowany kościół p.w. św. Floriana. Formalnej lokacji na prawie magdeburskim jako niezależnego od Krakowa, satelickiego miasta, dokonał w roku 1366 Kazimierz Wielki i w tym czasie zwał się on Florencją. Obecna nazwa – Kleparz, zaczyna się pojawiać na stałe dopiero w XV wieku. Przez Kleparz, a następnie przez Bramę Floriańską, Rynek Główny i ulicę Grodzką prowadziła na Wawel Droga Królewska, stanowiąca też główny trakt handlowy miasta od strony Śląska, którą uroczyście podążali dawni monarchowie i inne osobistości w kierunku siedziby królów polskich.

Przez wieki centrum miasta stanowił wielki plac targowy, który swym zasięgiem obejmował mniej więcej obszar pomiędzy współczesnymi ulicami: św. Filipa i Basztową z włączeniem obecnych placów: Rynku Kleparskiego i Matejki, wokół którego rozrosły się zajazdy i oberże dla handlarzy i podróżnych. Na cotygodniowych targach od wieków handlowano tu głównie płodami rolnymi i drobiem, a także zbożem. Zwyczaj targowania się, z czego zasłynęli galicyjscy „centusie” i przedwojenne „paniusie”, trwał na dobre jeszcze w czasach mego dzieciństwa.

Ponieważ miasto nie posiadało własnych murów obronnych, podczas batalii historycznych, jak np. najazd szwedzki czy Konfederacja Barska, było one palone, by ułatwić przeciwnikowi bezpośredni atak na Kraków. Kleparz, który od batalii wojennych, a także licznych pożarów mocno podupadł, został włączony w obręb Krakowa w roku 1792 na mocy decyzji Sejmu Czteroletniego, kiedy utworzył on jeden z czterech cyrkulów. Po rok 1867, kiedy Kraków został podzielony na dzielnice katastralne, jego status podlegał licznym zmianom, m.in. od roku 1794 po rok 1810, a więc czasy Księstwa Warszawskiego, tworzył on pospołu z Wesołą III. Wydział, a po tym czasie, do momentu utworzenia w roku 1815 Rzeczypospolitej Krakowskiej, razem z Czarną Wsią i Piaskiem wszedł on w skład III. gminy, co nie trwało długo, bo w latach 1838 i 1859 nastąpiły następne przekształcenia, w tym ostatnim przypadku na osiem gmin. Po roku 1867 Kleparz utworzył V., samodzielną już dzielnicę i stan ten obowiązywał po utworzeniu Wielkiego Krakowa w latach 1909-1915, kiedy miasto liczyło już 22 dzielnice, a potem po kolejnych rozszerzeniach jego terytorium z lat: 1941 i 1951, kiedy liczba dzielnic wzrosła odpowiednio do: 52 i 64.

Od roku 1948, po kolejnej wielkiej reorganizacji miasta, początkowo na pięć dzielnic, a od 1951 sześć jednostek terytorialnych (po włączenia do Krakowa Nowej Huty), po koniec roku 1972, kiedy w obręb miasta zostało włączonych blisko 30 kolejnych podkrakowskich wsi, Kleparz tworzył III. wielką dzielnicę. W tym czasie (lata: 1948-1972) dzielnice Krakowa w kolejności numeracji nosiły nazwy: Stare Miasto, Zwierzyńiec, Kleparz, Grzegórzki, Podgórze i Nowa Huta. W latach 1973-1991 stanowił już jedynie część dzielnicy II. Krowodrza, jednej z czterech wielkich jednostek administracyjnych.

Od roku 27 marca 1991 roku Kleparz wchodzi w skład I. dzielnicy Stare Miasto, jednej z osiemnastu jakie w tym czasie zostały wyznaczone i taki stan trwa po dzień dzisiejszy.

Granicami historycznego Kleparza z czasów Wielkiego Krakowa, a więc biorąc pod uwagę stan z roku 1915 (mapa z Dziejów Krakowa – część III), mając na względzie współczesne nazewnictwo i zmiany w układzie drożnym, były ulice: Pawia (fragment ulicy Pawiej do ulicy Ogrodowej), Ogrodowa i dalej Warszawska, Montelupich, fragment alei Słowackiego do ulicy Krowoderskiej, a dalej ulice: Krowoderska i Basztowa (od wylotu Krowoderskiej po Pawią).

W ostatniej ćwierci XIX wieku z rozległego kiedyś targowiska został wyodrębniony plac Matejki, początkowo zwany placem Głównym, wokół którego powstało szereg monumentalnych gmachów, w tym budynek Akademii Sztuk Pięknych czy Dyrekcji PKP, a w jego centralnej części w roku 1910 stanął Pomnik Grunwaldzki. W tym też czasie rozpoczął się galicyjski boom budowlany, trwający do rozpoczęcia I wojny światowej, gdzie w miejsce niskiej, typowo podmiejskiej zabudowy, jak grzyby po deszczu zaczęły wyrastać kamienice czynszowe, które początkowo były budowane w stylistyce eklektycznej, a następnie głównie secesyjnej. Szczególnie efektowną zabudowę, oprócz wspomnianego już powyżej placu Matejki, posiadają ulice: Długa (głównie w początkowym fragmencie) i Basztowa.

Na terenie Kleparza znajdują się dwa kościoły: św. Floriana i św. Wincentego a Paulo (w zespole z klasztorem Misjonarzy) oraz siedziby trzech zgromadzeń klasztornych sióstr: Szarytek, Nazaretanek oraz Córek Bożej Miłości.

W narożu ulic: Warszawska 1 i Kurniki 2 znajduje się najcenniejszy zabytek Kleparza, kościół p.w. św. Floriana, którego romańskie początki sięgają końca XII wieku i czasów księcia Kazimierza Sprawiedliwego (władca ten sprowadził tu relikwie w/w świętego) oraz przylegająca do niego plebania. Swoją obecną formę, barokową, kościół zawdzięcza odbudowie dokonanej po najeździe szwedzkim na w początku drugiej połowy XVII. wieku i podwyższeniu wież o jedną kondygnację w trakcie prac remontowych na początku XX. wieku.

Przy ulicy św. Filipa 17-19 znajduje się zespół klasztorny Misjonarzy, pospołu z neogotyckim kościołem św. p.w. Wincentego a Paulo (pod nr 19). Pierwotnie, już w XIV wieku stanął tu kościół p.w. Filipa i Jakuba, który w swej historii ulegał wielokrotnym zniszczeniom na skutek wojen oraz pożarów i w 1801 roku został zburzony. Początki obecnego kościoła sięgają III kwarty XIX wieku (lata 1875-77) i od tej pory służył on aktywnie handlarzom i przekupom z pobliskiego targowiska. Zaprojektował go Filip Pokutyński, a w latach 1911-12 rozbudował go Jan Sas Zubrzycki.

Przy ulicy Warszawskiej 6-10 znajduje się zespół klasztorny popularnych Szarytek, czyli Sióstr Miłosierdzia: kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa (pod nr 8) i rozległe budynki zakonne. Kościół w stylu neoromańskim, zwieńczony charakterystyczną wieżyczką z zegarem, został wybudowany w latach 1869-71 wg projektu Filipa Pokutyńskiego. Zabudowania klasztorne powstały w miejscu zburzonego wcześniej kościoła p.w. Szymona i Judy, którego początki sięgały końca XVI wieku, ale w okresie późniejszym ulegał on wielu kataklizmom i przebudowom.

W sąsiedztwie, pod nr 13, usytuowany jest z kolei zespół klasztorny Zgromadzenia Sióstr Nazaretanek: budynek główny i oficyna, który powstał w drugiej połowie XIX wieku (1869).

Okazały, eklektyczny gmach zgromadzenia Córek Miłości Bożej znajduje się przy ulicy Pędzichów 16. Powstał on w latach 1899-1900 wg projektu Władysława Kaczmarzkiego.

Na terenie Kleparza znajduje się kilka obiektów pałacowych oraz efektownych kamienic.

Pod nr: 15-17 znajduje się zespół pałacowy Przeworskich: pałac oraz oficyna z wozownią. Kompleks powstał w latach 1878-79 wg projektu Janusza Niedziałkowskiego.

W narożu ulic: Warszawskiej 2 i św. Filipa 25 w latach 1898-99 powstał eklektyczny pałac Zdzisława Włodka, dziś zajmowany przez Ośrodek Badań Prasoznawczych UJ, którego projektantem był Jan Sas-Zubrzycki.

Przy ulicy Szlak 71 stoi otoczony parkiem pałac Tarnowskich, którego początki sięgają XVII wieku i są związane z rodem Montelupich. Swoją obecną formę gmach zawdzięcza przebudowie dokonanej przez Tarnowskich w roku 1878 pod okiem Antoniego Łuszczkiewicza. Jeszcze nie tak dawno, bo do roku 1998, znajdowała się w nim siedziba rozgłośni Radio Kraków. Niestety po jego wyprowadzce pałac opustoszał i z wolna popada w ruinę, a wraz z nim popularny park im. Jalu Kurka na jego zapleczu, będący jego dawnym ogrodem.

Z okazałych budynków warto wymienić: secesyjny gmach Izby przemysłowo-Handlowej – „Dom Pod Globusem” – z ulicy Długiej 1/Basztowej 11, który został wybudowany w latach 1904-1906 wg projektu Franciszka Mączyńskiego i Tadeusza Stryjeńskiego, kamienicę zwaną „Domem Tureckim” bądź „Domem Pod Minaretem” z naroża ulic: Długiej 31 i Pędzichów 2 (powstała ona w latach: 1883-1885, a w roku 1910 została przebudowana przez Henryka Lamensdorfa), neorenesansową kamienicę z ulicy Długiej 54, która powstała w roku 1891 wg projektu Teodora Talowskiego, „wieżowiec” TU Feniks z naroża ulicy Basztowej 15 i Rynku Kleparskiego 2-4 (został wybudowany w latach 1931-33 wg projektu: Leopolda Bauera, Jerzego Struszkiewicza, Maksymiliana Burstina), eklektyczny gmach Dyrekcji Kolei Państwowych z placu Matejki 12 (w narożu z ulicą Paderewskiego 1), który powstał w latach 1888-89 pod kierunkiem J. Kremiera wg projektu nieznanego z nazwiska architekta wiedeńskiego, gmach Akademii Sztuk Pięknych, dawnej Szkoły Sztuk Pięknych, przy Placu Matejki 13, w narożu z ulicą Basztową 19 (proj. Maciej Moraczewski – 1877-79), gmach NBP z ulicy Basztowej 20, w narożu z placem Matejki 1, wybudowany w latach 1921-25 wg projektu Kazimierza Wyczyńskiego i Teodora Hoffmana w miejscu wyburzonego hotelu Centralnego, gmach dawnego Starostwa Powiatowego, dziś siedziby UW z ulicy Basztowej 22, w narożu z ulicą Zacisze 1-3 (1898-1900, proj. Alfred Broniewski), zespół dawnych koszar piechoty im. Arcyksięcia Rudolfa z naroża ulic: Warszawskiej 24 i Szlak 44, gdzie w częściowo przekształconych budynkach mieści się Politechnika Krakowska czy monumentalny gmach „Domu dla Ubogich Fundacji Helclów” z ulicy Helclów 2, który został wybudowany w latach 1884-1890 wg projektu Tomasza Prylińskiego.

Na terenie tej dzielnicy znajdują się też dwa słynne krakowskie targowiska, zlokalizowane na tzw.: „starym” i „nowym” Kleparzu. Rynek Kleparski, wraz z targowiskiem na „starym” Kleparzu pośrodku, został wydzielony z ogromnego placu targowego posiadającego średniowieczną metrykę, obejmującego też obszar też późniejszego placu Matejki, niedługo przed rokiem 1880.

Z kolei targowisko na „nowym” Kleparzu, również posiadające odległą tradycję, sięgającą XIV wieku, znajduje na końcu ulicy Długiej przy jej rozwidleniu.

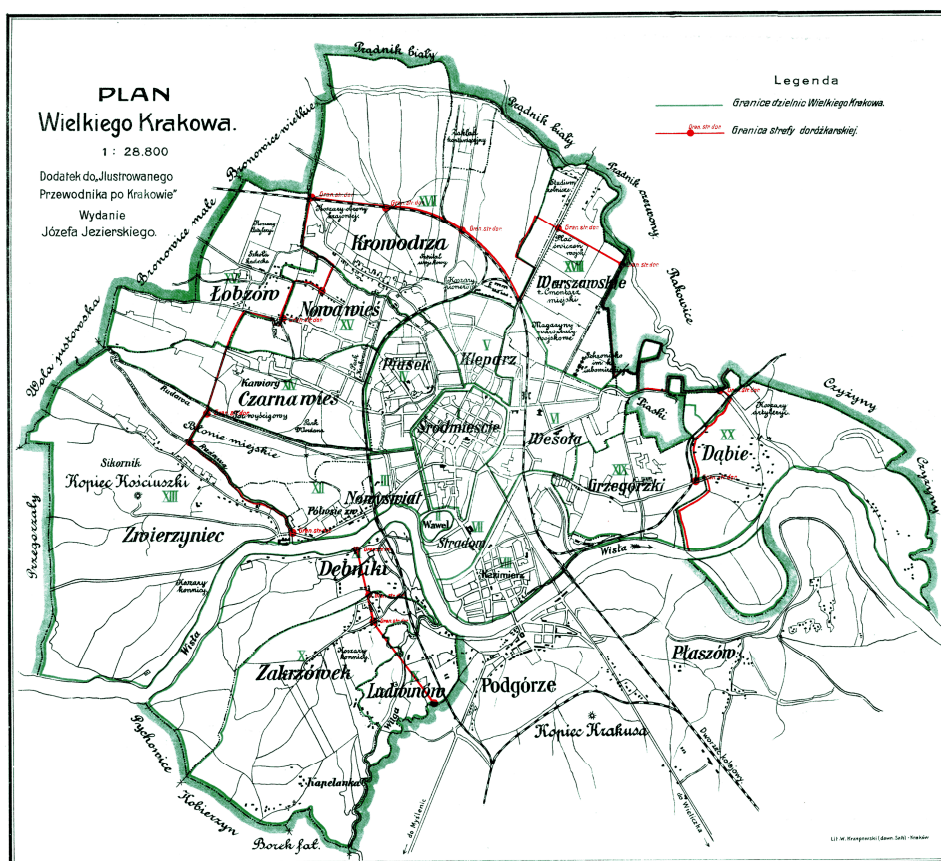
Jeszcze do lat przedwojennych targowisko znajdowało się też na „placu Słowiańskim”. Ciekawa jest historia tego miejsca. Pod koniec XIV wieku para królewska: Jadwiga i Władysław Jagiełło sprowadzili tu, na Kleparz, Benedyktynów wyznających obrządek słowiański i wybudowali dla nich kościół p.w. Krzyża. Sam obrządek został zniesiony pod koniec XV wieku, ale kościół służył nadal do 1817 roku, kiedy został rozebrany, a w jego miejscu pozostał wolny plac. Dziś wolna przestrzeń nadal tu istnieje, co jak na krakowskie warunki nie jest rzeczą normalną, ale miejsce to nazywa się ulicą Słowiańską, choć dla starszych Krakusów zawsze pozostanie „placem Słowiańskim”.

Jeszcze kilka słów o działających w II połowie XIX wieku, przy ulicy Krowoderskiej, zakładach przemysłowych. Fabryka Maszyn i Urządzeń Rolniczych Marcina Peterseima posiadała halę fabryczną i zabudowania biurowe pod nr: 31 i 33, przy czym w parterowej hali pod nr 33, zajmującej naroże z dzisiejszą ulicą Słowiańską, znajdowała się odlewnia. W ostatniej ćwierci XIX wieku zakład został przeniesiony do nowej siedziby na Grzegórzki, w rejon dzisiejszej ulicy Żółkiewskiego, gdzie zabudowania fabryczne, które od lat 30. zeszłego wieku, po początek XXI zajmowała znana Spółdzielnia Chemiczna Erdal, stoją do dzisiaj. W budynku pod nr 31 już zapewne od I kwarty XX wieku działał znany Teatr Ludowy, który jeszcze w okresie międzywojennym było kuźnią talentów choćby dla Teatru Miejskiego (dopiero od roku 1909 noszącego nazwę Juliusza Słowackiego), bo w początkowym okresie swych karier grali tu tak znani aktorzy jak: Stefan Jaracz, Juliusz Osterwa, Józef Węgrzyn czy Maria Dulęba.

Z kolei na posesjach pod nr: 63 i 65 znajdowały się zabudowania i hala fabryczna Fabryki Maszyn Rolniczych Ludwika Zieleniewskiego, które powstały na początku lat 70. XIX wieku, gdy główna siedziba fabryki znajdowała się jeszcze przy ulicy św. Marka 31. Na początku XX wieku synowie Ludwika: Leon i Edmund, wybudowali nowy zakład na Grzegórkach, przy ulicy Grzegórzeckiej 69, z czasem działający na zasadach spółki akcyjnej, który zaprzestał swej działalności na początku XX wieku, w roku 2008, kiedy przejęty przez firmę Wolfram i przeniesiony następnie do Niepołomic. Po słynnej fabryce w logo nowej firmy nie pozostała nawet nazwa. Zabudowania fabryczne przy ulicy Krowoderskiej 63-65 musiały jeszcze funkcjonować w I kwarcie XX wieku, bo wybudowane w tym miejscu kamienice pochodzą dopiero z okresu międzywojennego.



Fot. nr 1a. Tyle dziś pozostało po zabudowaniach międzywojennej firmy: „Polskie Fabryki Maszyn i Wagonów L. Zieleniewski S.A” na gruntach przy ulicy Grzegórzeckiej 69. Z dawnych obiektów przetrwał jedynie budynek fabryczny.



Fot. 2. (2-2a). Plan Wielkiego Krakowa; mapa z roku 1910.



Fot. nr. 2a. Fragment mapy z granicami Kleparza.

Kiedy na początku roku 2009 na poważnie zaczynałem fotografować Kraków nie zdawałem sobie sprawy, jak szybko będzie się on zmieniał. Niestety w wielu przypadkach się spóźniłem i są to straty wizualnie bezpowrotne. Mam też świadomość, że moje zdjęcia, jak przystało na fotografa amatora, który na dodatek nie dysponuje drogim sprzętem, a jedynie dobrymi chęciami, zdobytą wiedzą historyczną i określoną koncepcją, nie zawsze są najwyższej jakości; zawsze jednak wychodziłem z założenia, że w przypadku dokumentowania najważniejszy jest sam obraz, który nie może czekać na lepsze finansowo czasy.

Zapraszam do odwiedzin tej historycznej V. dzielnicy, której nazwa znikła ze współczesnego wykazu.

I. Ulica Krowoderska i „plac Słowiański”



Fot. nr 3. Współcześnie zeszpecona, przez karykaturalną nadbudowę II piętra, kamieniczka spod nr 9. (23.04.2012)



Fot. nr 4 (4-7). Przykłady kilku drzwi wejściowych i portali kamienic z przełomu XIX i XX wieku. Tu kamienica z końca XIX wieku spod nr 25. (16.04.2012)



Fot. nr 5. Kamienica z początku XX wieku spod nr 37. (16.04.2012)



Fot. nr 6. Wzbogacone witrażem drzwi kamienicy spod nr 55, która powstała w latach 1893-94 wg projektu Aleksandra Biborskiego. (16.04.2012)



Fot. nr 7. Drzwi o cechach neorokokowych eklektycznej kamienicy spod nr 59, powstałej w roku 1896 wg projektu Aleksandra Biborskiego. (16.04.2012)



Fot. nr 8 (8-9). Budynek dawnego zakładu przemysłowego Marcina Petreseima pod nr 31, gdzie od I kwarty XX wieku okresie mieścił się Teatr Ludowy. Pod koniec XIX wieku zakład został przeniesiony na Grzegórzki w rejon ulicy Żółkiewskiego. (09.11.2017)



Fot. nr 9. (09.11.2017)



Fot. nr 10. Międzywojenne kamienice o numerach 63-65, w których miejscu istniały zabudowania fabryczne zakładu maszyn rolniczych Ludwika Zieleniewskiego, powstałego na początku lat 70. XIX wieku. Nowy zakład Zieleniewskich, wybudowany przez synów Ludwika: Leona i Edmunda, powstał I dekadzie XX wieku na Grzegórkach. (09.11.2017)



Fot. nr 11 (11-12). Typowo podmiejski klimat, z ogródkami na przedpolu niskich budynków, jaki zachował się na posesjach pod nr: 69 i 71. W domu pod nr 69, usytuowanym w głębi działki, w czasach RPL mieścił się sierociniec. (09.11.2017)



Fot. nr 12. Posesja pod nr 71 z niską zabudową w głębi działki. W ostatnich dekadach PRL znajdował się tu internat Technikum Poligraficzno-Księgarskiego. (09.11.2017)



Fot. nr 13 (13-14). Nadbudowana kamienica spod nr 79, pochodząca z roku 1900, gdzie na początku XX wieku mieszkał i tworzył Stanisław Wyspiański. (21.05.2013)



Fot. nr 14. Tablica upamiętniająca pobyt w tym budynku słynnego Krakusa. (09.11.2017)



Fot. nr 15 (15-16). Plac Słowiański (formalnie ulica Słowiańska), miejsce pod dawnym (słowiańskim) kościele p.w. św. Krzyża, zburzonym na początku XIX wieku. Jeszcze w okresie międzywojennym funkcjonowało na nim targowisko.
Tu widok z ulicy Krowoderskiej. (09.11.2017)



Fot. nr 16. Widok z ulicy Długiej. (09.11.2017)

II. Ulica Szlak



Fot. nr 17. Parterowy dom spod nr 16. (16.04.2012)



Fot. nr 18. Drzwi kamienicy spod nr 19 (proj. Józef Pakies - 1893). (16.04.2012)



Fot. nr 19 (19-20). Zeszepecona przez nabudówkę, modernistyczna kamienica spod nr 20, wybudowana na początku XX wieku. (16.04.2012)



Fot. nr 20. Drzwi o cechach secesji. (16.04.2012)



Fot. nr 21. Drzwi eklektycznej kamienicy spod nr 22 (1892). (04.04.2012)



Fot. nr 22. Mozaikowe drzwi wewnętrzne kamienicy spod nr 36, powstałej w ostatniej ćwierci XIX wieku. (16.04.2012)



Fot. nr 23. Fragment dawnych C.K. koszar spod nr 44, który to budynek jest w użytkowaniu Politechniki Krakowskiej. (04.04.2012)



Fot. nr 24 (24-26). Pałac Tarnowskich pod nr 71, który swą obecną postać zawdzięcza przebudowie dokonanej w roku 1878 przez Antoniego Łuszczkiewicza. Od tyłu przylega do niego park im. Jalu Kurka, obecnie w rękach prywatnych, którego dalsze funkcjonowanie nie jest pewne. (04.04.2012)



Fot. nr 25. Pałac Tarnowskich w ujęciach z ulicy Warszawskiej. Opuszczony w roku 1998 przez Polskie Radio Kraków systematycznie popada w ruinę, jak i przylegający do niego od tyłu park im. Jalu Kurka. (09.11.2017)



Fot. nr 26. (09.11.2017)

III. Ulica Długa



Fot. nr 27 (27-29). Dom Pod Globusem w narożu z ulicą Basztową 11. Powstał w latach 1904-1906 wg proj. Franciszka Mączyńskiego i Tadeusza Stryjeńskiego. (22.05.2012)



Fot. nr 28. Fasada tego secesyjnego gmachu od strony ulicy Długiej. (02.03.2012)



Fot. nr 29. Secesyjny portal i wykonane z metalu drzwi. (02.03.2012)



Fot. nr 30. Fragment zabudowy od nr 3. (17.10.2017)



Fot. nr 31 (31-32). Secesyjna kamienica pod nr 6, wybudowana w roku 1908. Elewacja frontowa jest autorstwa Romana Bandurskiego. (02.03.2012)



Fot. nr 32. (17.10.2017)



Fot. nr 33. Fragment zabudowy ulicy od nr 8. (17.10.2017)



Fot. nr 34. Drzwi kamienicy spod nr 8, która powstała w roku 1907 wg projektu Józefa Pokutyńskiego. (02.03.2012)



Fot. nr 35 (35-36). Kamienica spod nr 10 o cechach secesji (proj. Julian Grabowski - 1910). (02.03.2012)



Fot. nr 36. Metalowe drzwi. (02.03.2012)



Fot. nr 37. Wspomnienie niskiej, handlowej zabudowy ulicy Długiej. Posesja spod nr 20. (02.03.2012)



Fot. nr 38 (38-39). W stronę Plant. Z lewej ulicy zabudowa do nr 7. (04.12.2009)



Fot. nr 39. Początkowy fragment ulicy. Z lewej dom pod nr 3 z roku 1868. (02.03.2012)



Fot. nr 40 (40-41). Eklektyczna kamienica Pod Orłem spod nr 5, wybudowana w roku 1889 wg projektu Maksymilina Nitscha (sztukateria M. Karpat). (20.03.2012)



Fot. nr 41. Orzeł w zwieńczeniu portalu kamienicy. (02.03.2012)



Fot. nr 42. Kamienica spod nr 11A/Krzywa 2, która powstała w latach 1892-95 wg projektu Leopolda Tlachny. (02.03.2012)



Fot. nr 43. Secesyjne zdobnictwo drzwi kamienicy spod nr 16 (1907-1908). (02.03.2012)



Fot. nr 44. Drzwi o cechach eklektycznych kamienicy spod nr 22, która została wybudowana w latach 1892-98 wg projektu Jana Drzewieckiego. (02.03.2012)



Fot. nr 45. Fragment zabudowy ulicy do nr 30. (09.11.2017)



Fot. nr 46 (46-47). Piętrowa kamieniczka pod nr 30, która pochodzi z roku 1904. Jej projektantem był Kazimierz Zieliński. (17.09.2014)



Fot. nr 47. (09.11.2017)



Fot. nr 48 (48-49). Figura Matki Boskiej z naroża ulic: Długiej i Pędzichów. (25.06.2009)



Fot. nr 49. Inskrypcje na cokole. (25.06.2009)



Fot. nr 50 (50-55). Kilka ujęć kamienicy Artura Teodora Rayskiego, uczestnika Powstania Styczniowego, a potem oficera armii osmańskiej w Turcji, z naroża ulic: Długiej 31 i Pędzichów 2. Kamienica „Pod Minaretem” („Dom Turecki”) powstała w latach 1883-85, ale została przebudowana w roku 1910 przez Henryka Lamensdorfa, kiedy podwyższono ją o III. piętro. Do roku 1818 w tym miejscu stał kościół p.w. św. Walentego, pospołu ze skromnym szpitalem, którego początki sięgały połowy XV. Wieku. (04.12.2009)



Fot. nr 51. (04.12.2009)



Fot. nr 52. (17.09.2014)



Fot. nr 53. (17.09.2014)



Fot. nr 54. (17.09.2014)



Fot. nr 55. Wieżyczka minaretu. (17.09.2014)



Fot. nr 56. Kamienica spod nr 54, wybudowana w roku 1891 wg projektu Teodora Talowskiego. (16.04.2012)



Fot. nr 57. Fragment niskiej zabudowy ulicy o nr: 56-58. (16.04.2012)



Fot. nr 58 (58-59). Skromna kamieniczka spod nr 56, pochodząca z roku z roku 1891. Jej projektantem był Stefan Ertel. (16.04.2012).



Fot. nr 59. Oryginalne drzwi. (16.04.2012)



Fot. nr 60. Kamienica spod nr 58, która powstała w latach 1871-78 wg projektu Bronisława Müllera. (16.04.2012)



Fot. nr 61 (61-62). Secesyjna kamienica spod nr 60. Powstała w roku 1908 wg projektu Zygmunta Pszorny. (16.04.2012)



Fot. nr 62. Secesyjne zdobnictwo drzwi. (16.04.2012)



Fot. nr 63. Kamienica spod nr 53 z roku 1885 (proj. Sebastian Jaworzyński). 16.04.2012)



Fot. nr 64. Zespół dawnego magazynu Domu Spedycyjno-Handlowego firmy C. Hartwig z Poznania, który powstał w latach 1920-23 wg projektu Ludwika Wojtyczki. (02.03.2012)



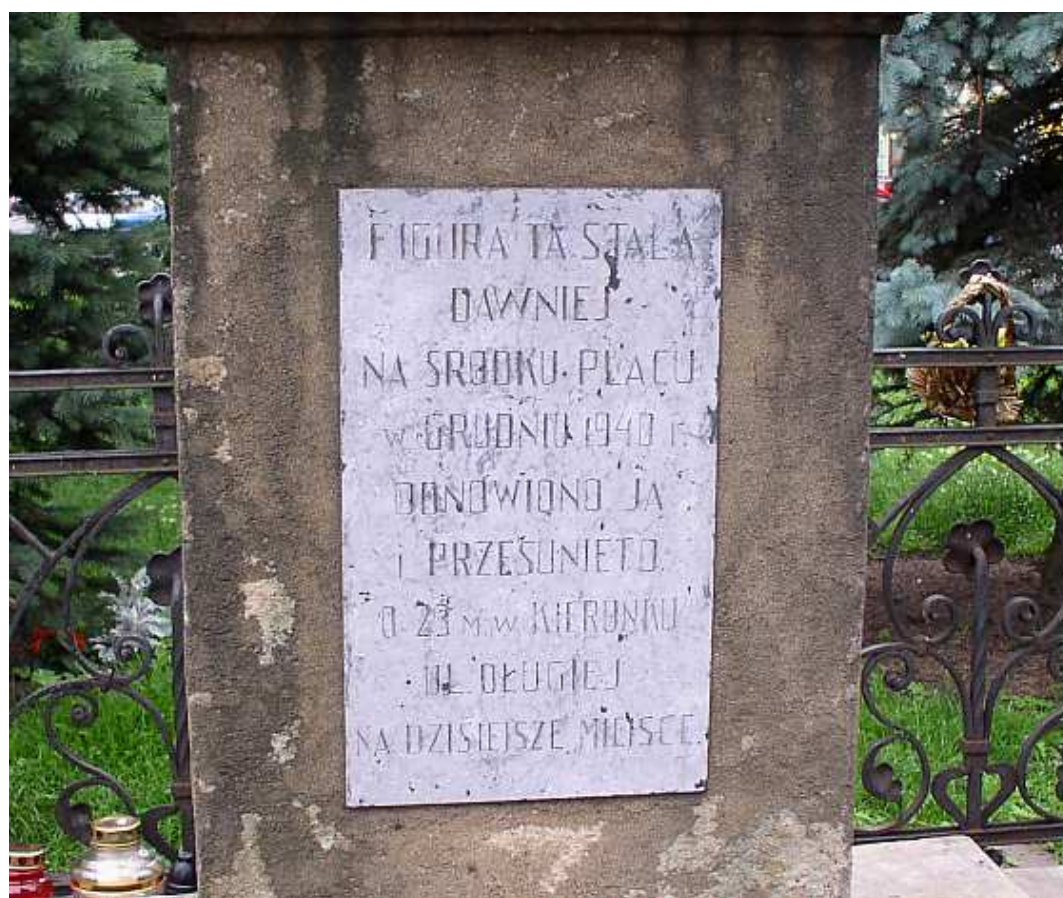
Fot. nr 65 (65-68). Zabytkowa kapliczka z terenu targowiska na „nowym” Kleparzu, usytuowanego przy końcu ulicy Długiej. Została ona przeniesiona z terenu targowiska w obecne miejsce, na jego obrzeże, w grudniu 1940 roku. (25.06.2009)



Fot. nr 66. Postać Matki Boskiej. (25.06.2009)



Fot. nr 67. Inskrypcja na cokole lica z datą 16.07.1908. (25.06.2009)



Fot. nr 68. Inskrypcja na tylnej części cokołu. (25.06.2009)



Fot. nr 69. Posiadające wielowiekową tradycję targowisko na tzw. „nowym” Kleparzu - widok od strony muru zakładu Helclów. (09.11.2017)



Fot. nr 70. Dawny „Dom dla Ubogich fundacji Helclów”, dziś Dom Pomocy Społecznej im. L. i A. Helclów (formalnie z siedzibą przy ulicy Helclów 2) – widok od strony alei Słowackiego i fortu kleparskiego. (09.11.2017)

IV. Ulice: Krótka i Krzywa



Fot. nr 71 (71-72). Zabudowa ulicy Krótkiej o numerach: 3-7, typowa dla ostatniej ćwierci XIX wieku. (02.03.2012)



Fot. nr 72. Piętrowy dom pod nr 3. (16.04.2012)



Fot. nr 75 (75-76). Ulica Krótka w ujęciach z ulicy św. Filipa.
Tu pierzeja o nieparzystych numerach. (09.11.2017)



Fot. nr 76. Pierzeja o parzystych numerach. (09.11.2017)



Fot. nr 77 (77-78). Drzwi czynszówek z ulicy Krzywej - tu eklektycznej kamienicy spod nr 9, wybudowanej w końcu XIX wieku. (16.04.2012)



Fot. nr 78. Secesyjne drzwi czynszówki z początku XX wieku spod nr 13. (16.04.2012)

V. Ulica św. Filipa

Fot. nr 79. Widok z wylotu ulicy Krótkiej w stronę ulicy Warszawskiej. (09.11.2017)



Fot. nr 80. Kamienica z lat 1875-77 spod nr 13 (proj. Nachman Kopald). (09.11.2017)



Fot. nr 81 (81-85). Zapewne XIX-wieczny dom spod nr 15 w oryginale sprzed wyburzenia. (09.02.2011)



Fot. nr 82. (09.02.2011)



Fot. nr 83. (25.06.2009)



Fot. nr 84. (09.02.2011)



Fot. nr 85. (09.02.2011)



Fot. nr 86 (86-87). Tak dziś wygląda fragment ulicy o nr: 13-15. (09.11.2017)



Fot. nr 87. Po domu spod nr 15 pozostał tylko murek. (09.11.2017)



Fot. nr 88. Fragment zabudowy ulicy o numerach: 17-25. (09.11.2017)



Fot. nr 89. Klasztor i kościół Misjonarzy spod nr: 17-19. (02.03.2012)



Fot. nr 90. Kościół Misjonarzy (p.w. Wincentego a Paulo) i klasycystyczna kamienica spod nr 21, która została wybudowana w roku 1874. (02.03.2012)



Fot. nr 91. Kamienica pod nr 21. Jej projektantem był Maksymilina Nitsch. (09.11.2017)



Fot. nr 92. Fragment zabudowy ulicy do numeru 23. (09.11.2017)



Fot. nr 93. Eklektyczny pałac Włodków spod nr 25/Warszawska 2, który został wybudowany w latach 1898-99 wg projektu Jana Sasa Zubrzyckiego. (02.03.2012).



Fot. nr 94. Kościół św. Floriana na wylocie ulicy św. Filipa. (02.03.2012)

VI. Ulica Pędzichów

Fot. nr 95 (95-97). Początkowy fragment ulicy z „Domem Tureckim” (nr 2). (02.03.2012)



Fot. nr 96. (16.04.2012)



Fot. nr 97. (17.09.2014)



Fot. nr 98. Fragment ulicy o numerach: 3-5. (09.11.2017)



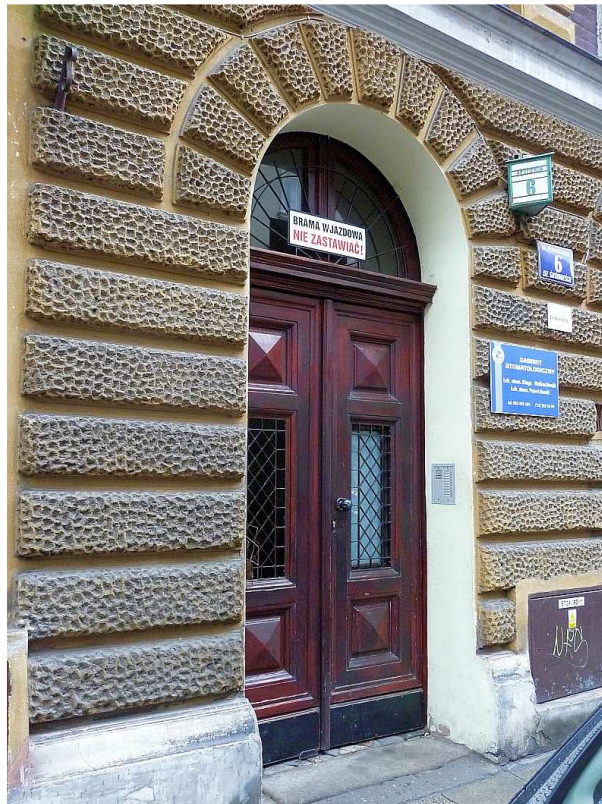
Fot. nr 99 (99-101). Galicyjska duchem kamieniczka spod nr 3, która powstała w roku 1875 wg projektu Maksymiliana Nitscha. (02.03.2012)



Fot. nr 100. Chaotyczna fasada, gdzie nie widać dbałości o jej jednorodność. (09.11.2017)



Fot. nr 101. Oryginalne okno parteru, o cienkich szprosach, na dodatek oteierane na zewnątrz, jakich już mało na terenie Krakowa. (16.04.2012)



Fot. nr 102 (102-103). Detale dwóch wybranych kamienic. Tu boniowane odrzwia o cechach neorenesowych kamienicy spod nr 6, wybudowanej w latach 1889-1890 wg projektu Jacka Matusińskiego. (16.04.2012)



Fot. nr 103. Eklektyczne drzwi kamienicy spod nr 9, wybudowanej w roku 1892 wg projektu Stefana Ertela. (16.04.2012)



Fot. nr 104. Fragment zabudowy ulicy od nr 8, powstałej pod koniec XIX w. (09.11.2017)



Fot. nr 105 (105-108). Eklektyczny gmach zgromadzenia zakonnego Córek Miłości Bożej spod nr 16. Ten okazały obiekt powstał w latach 1899-1900 wg projektu Władysława Kaczmareckiego. (09.11.2017)



Fot. nr 106. Fasada gmachu. (09.11.2017)



Fot. nr 107. Wejście do klasztoru. (09.11.2017)



Fot. nr 107a. Tabliczki informacyjne przy wejściu. (09.11.2017)



Fot. nr 108. Widok od strony ulicy Szlak. (09.11.2017)



Fot. nr 109 (109-109a). Skromna jak na potencjał twórczy kamienica autorstwa Teodora Talowskiego z ulicy Pędzichów 19, która powstała w roku 1897. (17.11.2017)



Fot. nr 109a. Neorenesansowe drzwi kamienicy. Tabliczka nad drzwiami informuje o dacie jej powstania.(16.04.2012)



Fot. nr 110. Wyraźnie odmienna stylowo kamienica pod nr 21, wybudowana w roku 1899 wg. projektu Aleksandra Biborskiego. (17.11.2017)

VII. Rynek Kleparski i ulica Paderewskiego



Fot. nr 111 (111-113). Fragment zabudowy Rynku o numerach: 9-10. (02.03.2012)



Fot. nr 112(112-113). Kamieniczka spod nr 9, wybudowana ok. roku 1880. (16.04.2012)



Fot. nr 113.



Fot. nr 114. Pierzeja Rynku Kleparskiego o numerach: 9-15. (17.10.2017)



Fot. nr 115. Ekletyczna kamienica spod nr 15/ św. Filipa 16, która powstała w latach 1898-99 wg projektu Józefa Gajewskiego. (02.03.2012)



Fot. nr 116. Ponad targowiskiem w stronę kościoła Misjonarzy. (02.03.2012)



Fot. nr 117. Współczesny widok na targowisko na „starym” Kleparzu z ulicy św. Filipa. (09.11.2017)



Fot. nr 118 (118-119). Gmach dawnej szkoły miejskiej spod nr 18. (09.11.2017)



Fot. nr 119. W tym nabudowanym gmachu dziś mieści się IV. Gimnazjum. (09.11.2017)



Fot nr 120. Tylna część gmachu Dyrekcji Kolei Państwowych spod nr 20. (09.11.2017)



Fot. nr 121 (121-124). Archaiczny domek z Rynku Kleparskiego 1 (wraz z charakterystycznym ogródkiem na przedpolu), zbudowany w okolicy roku 1880, który dobrze oddaje XIX-wieczny klimat obrzeża placu na „starym” Kleparzu. (02.03.2012)



Fot. nr 122. (17.10.2017)



Fot. nr 123. (09.11.2017)



Fot. nr 124. Tabliczka, która informuje o niełatwym do ustalenia adresie budynku.
(09.11.2017)



Fot. nr 125 (125-127). Skromna, klasycystyczna kamienica z ulicy Paderwskiego 4, która powstała na obrzeżu wydzielonego targowiska około 1880 roku.



Fot. nr 126. (02.03.2012)

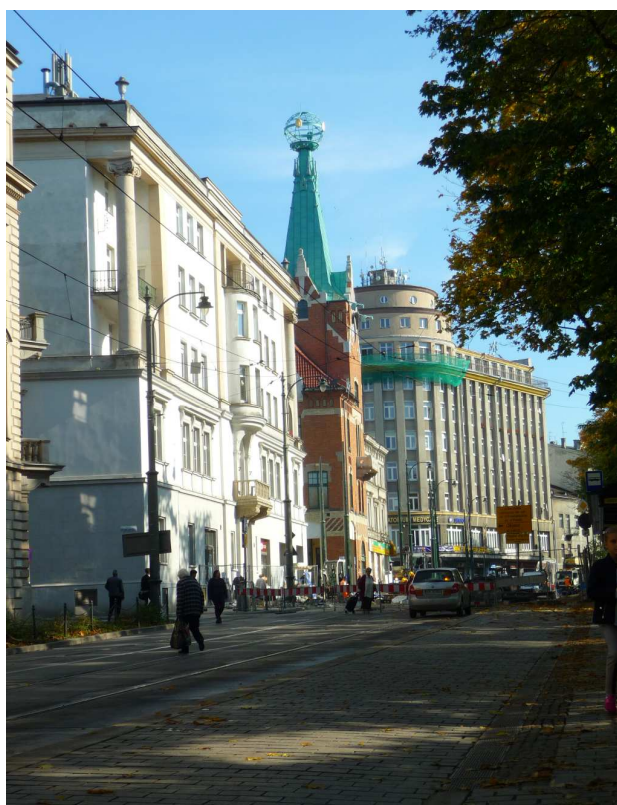


Fot. nr 127. (17.10.2017)



Fot. nr 128. Wylot ulicy Paderewskiego do placu Matejki. Z prawej nowopowstały fragment kompleksu ASP. (17.10.2017)

VIII. Ulica Basztowa



Fot. nr 129. Wzdłuż ulicy Basztowej - ujęcie z wylotu ulicy Krowoderskiej. (17.10.2017)



Fot. nr 130. Frgament zabudowy o nr: 11-15. W tle „wieżowiec” TU Feniks spod nr 15 (w czasach PRL zajmowany przez LOT), który powstał w latach 1931-33. (04.12.2009)



Fot. nr 131. Ten sam fragment zabudowy w ujęciu z Plant.



Fot. nr 132. Widok w stronę Kleparza z przejścia pod bramą Floriańską. W tle gmachy: Akademii Sztuk Pięknych (nr 19) – z lewej i NBP (nr 20).



Fot. nr 133. Wybudowany w latach 1921-25, wg projektu Kazimierza Wyczyńskiego i Teodora Hoffmana, gmach NBP w ujęciu spod Barbakanu.



Fot. nr 134. Fragment zabudowy o nr: 19-22. Z prawej gmach dawnego Starostwa Powiatowego, który powstał w latach 1898-1900 wg projektu Alfreda Broniewskiego.



Fot. nr 135 (135-136). Kamienica spod nr 23, która została wybudowana w latach 1880-1890 wg projektu Sławomira Odrzywolskiego i Władysława Kaczmareckiego. Tu jej drzwi wejściowe. (17.10.2017)



Fot. nr 136. Witraż w zwieńczeniu drzwi wewnętrznych sieni kamienicy. (17.10.2017)



Fot. nr 137 (137-138). Końcowy fragment ulicy o numerach: 22-25 – widok spod pomnika Floriana Straszewskiego na Plantach.



Fot. nr 138. Eklektyczny budynek hotelu Polonia w narożu z ulicą Pawią 2, który powstał w latach 1886-87 wg projektu Sławomira Odrzywolskiego i Władysława Kaczmareckiego.

IX. Plac Matejki



Fot. nr 139. Widok ogólny spod Barbakanu.



Fot. nr 140 (140-142). W stronę Barbakanu i murów obronnych Krakowa – ujęcia spod pomnika Nieznanego Żołnierza. (17.01.2014)



Fot. nr 141.



Fot. nr 142. (17.10.2017)



Fot. nr 143. Z tylną częścią Pomnika Grunwaldzkiego na pierwszym planie. (17.01.2014)



Fot. nr 144. Widok z wylotu ulicy św. Filipa w stronę ulicy Basztowej. (02.03.2012)



Fot. nr 145. Fragment zabudowy placu Matejki o nr: 1-8. Z prawej gmach Narodowego Banku Polskiego spod nr 1/Basztowej 20, który powstał w latach 1921-25 wg projektu Kazimierza Wyczyńskiego i Teodora Hoffmana w miejscu hotelu Centralnego.



Fot. nr 146. Fragment zabudowy placu o numerach: 1-3. (09.11.2017)



Fot. nr 147 (147-148). Kolejny fragment zabudowy, tym razem o nr: 3 i 4. (02.03.2012)



Fot. nr 148. Z Pomnikiem Grunwaldzkim na pierwszym planie.



Fot. nr 149 (149-150). Skromna kamienica spod nr 4, jeszcze o cechach klasycystycznych, jedna z pierwszych w zabudowie placu, która powstała w roku 1881. (02.03.2012)



Fot. nr 150. Drzwi wejściowe do budynku. (02.03.2012)



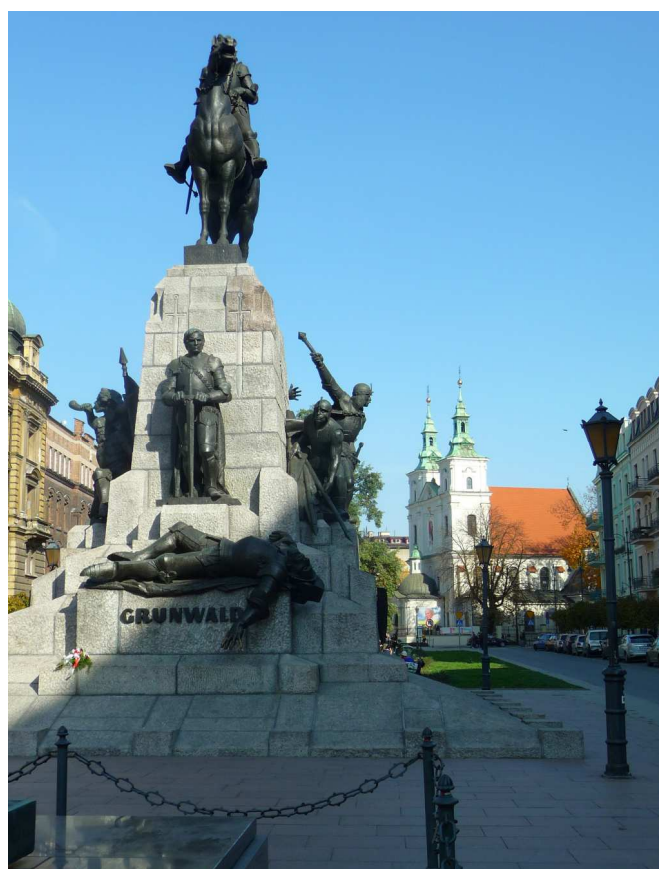
Fot. nr 151. Fragment zabudowy placu o numerach: 3-6, która powstała na przestrzeni 40 lat: od początku lat 80. XIX wieku (nr 4), po rok 1918 (kamienica pod nr 6 - z lewej).



Fot. nr 152. Fragment modernistycznej zabudowy placu od nr 6 do 8. W tle kościół św. Floriana. (09.11.2017)



Fot. nr 153 (153-154). Lico Pomnika Grunwaldzkiego, który powstał w roku 1910 z fundacji Ignacego Jana Paderewskiego, dla uczczenia 500. rocznicy zwycięstwa w bitwie pod Grunwaldem. W tle kościół św. Floriana. (17.10.2017)



Fot. nr 154. (17.10.2017)



Fot. nr 155 (155-157). Budynek dawnej szkoły miejskiej spod nr 11, który powstał w latach 1877-78 wg projektu Macieja Moraczewskiego. (17.01.2014)



Fot. nr 156. Archaiczna tabliczka przypominająca o pierwotnej nazwie placu Matejki, który funkcjonował jako plac Główny (17.01.2014)



Fot. nr 157. Detale fasady: drzwi i okno, zachowane w oryginalnych kształtach. Przetrwiała również klamka w drzwiach, co w dzisiejszym Krakowie jest wielką rzadkością.
(17.01.2014)



Fot. nr 158. Gmach Dyrekcji Kolei Państwowych spod nr 12. Ten eklektyczny obiekt powstał w latach 1889-89 wg projektu nieznanego wiedeńskiego architekta. (02.03.2012)

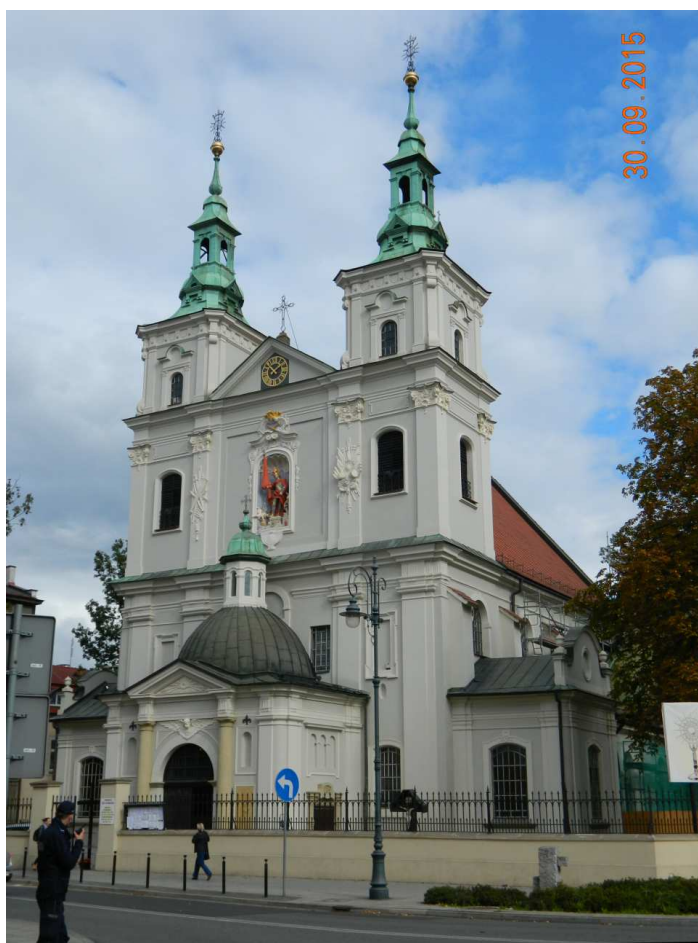


Fot. nr 159 (159-160). Gmach Akademii Sztuk Pięknych, dawnej Szkoły Sztuk Pięknych, spod nr 13. Powstał w latach 1877-79 wg projektu Macieja Moraczewskiego. (02.03.2012)



Fot. nr 160. Neorenesansowy portal od strony placu Matejki. (02.03.2012)

X. Ulica Warszawska



Fot. nr 161 (161-162). Kościół parafialny dla Kleparza p.w. św. Floriana z naroża ulic: Warszawskiej i Kurniki, którego początki sięgają końca XII wieku. Swój obecny, barokowy kształt, zawdzięcza przebudowie dokonanej w II połowie XVII w. po najeździe szwedzkim oraz podwyższeniu o jedną kondygnację na początku XX. wieku.



Fot. nr 162. Figura patrona w nieszce fasady.



Fot. nr 163 (163-164). Figura z przykościelnego ogrodu. (25.06.2009)



Fot. nr 164. (25.06.2009)



Fot. nr 165. Pierzeja ulicy o nieparzystych numerach. (09.11.2017)



Fot. nr 166. Pałac Włodków z naroża ulic: św. Filipa 25 i Warszawskiej 2. (21.07.2012)



Fot. nr 167 (167-176). Zespół klasztorny sióstr Szarytek spod nr: 6-10. (23.10.2013)



Fot. nr 168. Budynki klasztorne spod nr 6 i fasada kościoła spod nr 8. (23.10.2013)



Fot. nr 169. Figurka przy wejściu do budynku klasztornego pod nr 6. (23.10.2013)



Fot. nr 170. XIX-wieczne wejście do kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa. (09.11.2017)



Fot. nr 171. Wieża klasztorного kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa spod nr 8. (23.10.2013)



Fot. nr 172. Klasycystyczny budynek klasztorny spod nr 8. (09.11.2017)



Fot. nr 173. Widok w stronę placu Matejki. (09.11.2017)



Fot. nr 174 (174-175). Kamienica przyklasztorna spod nr 10, jeśli wierzyć cyfrze wypisanej na drzwiach bramy wjazdowej na dziedziniec. (21.07.2012)



Fot. nr 175. (09.11.2017)



Fot. nr 176. Początkowy fragment ulicy do numeru 10. (09.11.2017)



Fot. nr 177. Zabudowa fragmentu ulicy Warszawskiej u wylotu ulicy Ogrodowej.
(09.11.2017)



Fot. nr 178. Fragment zabudowy ulicy o numerach: 11 i 13. (21.07.2012)



Fot. nr 179 (179-180). Kamienica o cechach klasycystycznych spod nr 11, która została wybudowana w ostatniej kwarcie XIX wieku. (09.11.2017)



Fot. nr 180. Fasada kamienicy z oknami o ośmiopółowych podziałach. (21.07.2012)



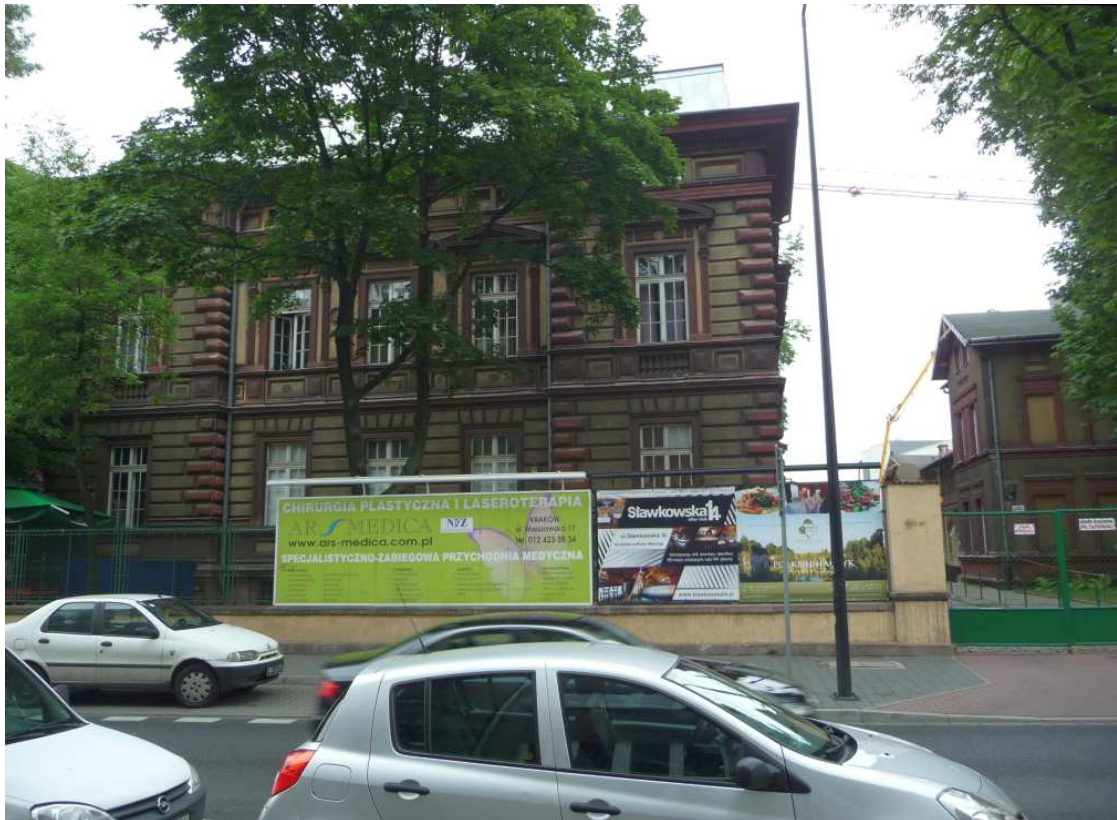
Fot. nr 181 (181-183).). Budynek klasztorny Zgromadzenia Sióstr Nazaretanek spod nr 13, który pochodzi z roku 1869. (09.11.2017)



Fot. nr 182. (21.07.2012)



Fot. nr 183. Portal z miniaturową kapliczką. (21.07.2012)



Fot. nr 184(184-186). Kilka ujęć eklektycznego pałacu Przeworskich pod 17, który został wybudowany w latach 1878-79 wg projektu Janusza Niedziałkowskiego. (21.07.2012)



Fot. nr 185. Narożnik od strony ulicy Ogrodowej. (09.11.2017)



Fot. nr 186. Narożnik od strony ulicy Szlak. (09.11.2017)



Fot. nr 187 (187-188). Przypałacowa oficyna pod nr 15. (09.11.2017)



Fot. nr 188. (09.11.2017)



Fot. nr 189(189-193). Kilka ujęć budynków dawnych C.K. koszar piechoty im. arcyksięcia Rudolfa spod nr 24, które w czasach PRL zostały szpetnie nadbudowane. (21.07.2012)



Fot. nr 190. Budynek główny, który podobnie jak cały kompleks pokoszarowy jest w użytkowaniu Politechniki Krakowskiej. (21.07.2012)



Fot. nr 191 (191-193). Ujęcia od strony torów kolejowych. (21.05.2010)



Fot. nr 192. (21.07.2012)



Fot. nr 193. (21.07.2012)



Fot. nr 194. Budynek dawnych koszar artylerii fortecznej Twierdzy Kraków z ulicy Montelupich 4, wybudowany na przedpolu Kleparza od strony północnej (Krowodrzy) w roku 1891. (21.02.2013)

XI. Ulice: Pawia i Kurniki



Fot. nr 195. Na styku ulic: Basztowej i Pawiej.



Fot. nr 196. Zabudowa początkowego odcinka ulicy Pawiej o nr: 2-8, która powstała około roku 1890. Z lewej hotel Polonia, z prawej zaś hotel Warszawski (nr: 4-6).



Fot. nr 147 (197-198). Wzdłuż ulicy Kurniki – tu widok od strony ulicy Pawiej. Z lewej plac budowy w narożu z ulicą Pawią, a w tle zabudowa ulicy Worcella. (09.03.2012)



Fot. nr 198. A to już obecna zabudowa naroża ulic: Pawiej i Kurniki. (09.11.2017)



Fot. nr 199 (199-200). Kamieniczka z ulicy Kurniki 7, wybudowana w roku 1882. Z lewej (w tle) Galeria Krakowska. Widok od strony placu Matejki. (09.03.2012)



Fot. nr 200. Współczesny (2017) widok na ten sam fragment ulicy Kurniki. (09.11.2017)



Fot. nr 201 (201-202). Pusty plac w narożu ulic: Pawiej i Kurniki w roku 2012. Po prawej pusta przestrzeń po niedawno wyburzonych budynkach pod nr: 22 i 24. (09.03.2012)



Fot. nr 202. Po prawej nowa już zabudowa tego fragmentu ulicy. (09.11.2017)



Fot. nr 203. Nieistniejące już budynki przy ulicy Pawiej o numerach: 22 i 24, które przez dekady PRL znajdowały się w opłakanym stanie. (25.06.2009)



Fot. nr 204. Ten sam fragment ulicy Pawiej w roku 2017. (09.11.2017)



Fot. nr 205. Ogródzony ceglanym murkiem ogród przy kościele św. Floriana - widok z narożnika ulic: Pawiej i Ogrodowej. (09.11.2017)



Fot. nr 206. Galicyjskie jeszcze klimaty wzdłuż ulicy Ogrodowej – ujęcie z ulicy Pawiej w stronę ulicy Warszawskiej. (09.11.2017)



Fot. nr 207 (207-208). Panoramy z wiaduktu nad ulicą Warszawską w stronę styku ulic: Pawiej i Warszawskiej. (21.05.2010)



Fot. nr 208. Współczesny widok na nowowytbudowane blokowisko w końcowym fragmencie ulicy Pawiej. (18.10.2017)

Załącznik

**Moje opracowania dostępne w zasobach
Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej www.mbc.malopolska.pl
i Europeany www.europeana.eu
oraz artykuły opublikowane na łamach Głosu
Wielickiego www.wielicki.glos24.pl**

LESZEK GRABOWSKI

e-mail: leszek.grabowski@interia.pl

Facebook: <http://pl-pl.facebook.com/people/Leszek-Grabowski/100000321665908>



Na wzniesieniu nad dawnym kamieniołomem Libana.
W tle Kopiec Krakusa i Mój Kraków.

A. Opracowania dotyczące Krakowa

A.1. Wspomnienia

1. Obraz Krakowa lat 60-tych we wspomnieniach z dzieciństwa. Edycja XVIII.
www.mbc.malopolska.pl/publication/9505
2. Moja przygoda z Technikum Energetycznym w Krakowie w latach 1968-73. Edycja VII skorygowana.
www.mbc.malopolska.pl/publication/11376

A.2. Fotografie archiwalne

1. Kraków i jego okolice w fotografii z lat 1987-1992
www.mbc.malopolska.pl/publication/14924
2. Kraków i Małopolska w fotografii z końca XX-go wieku.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15759

A.3. Albumy o Krakowie

I. Współczesny Kraków w klimacie z fotografii Ignacego Kriegera.

1. Część I. Zabytkowe Śródmieście.
www.mbc.malopolska.pl/publication/67812
2. Część II. Kazimierz, Stradom i Podgórze.
www.mbc.malopolska.pl/publication/67991
3. Część III. Obrzeża Starego Miasta i dawne przedmieścia. Kleparz, Biały Prądnik, Krowodrza, Piasek, Nowy Świat, Zwierzyniec i Półwie, Dębiki, Wesoła, Grzegórzki, Wola Duchacka, Prokocim.
www.mbc.malopolska.pl/publication/68137
4. Część IV. Uzupełnienia. Śródmieście, Piasek, Wesoła, Stradom, Kazimierz i Podgórze. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70812
5. Część V. Uzupełnienia– krakowski kalejdoskop. Śródmieście, Kleparz, Wesoła, Piasek, Nowy Świat, Półwie i Zwierzyniec, Stradom, Kazimierz, Podgórze.
www.mbc.malopolska.pl/publication/73718

A.4. Kraków i jego okolice na rodzinnych slajdach z lat 1983-1992.

1. Część I. Lata 1983-1988
www.mbc.malopolska.pl/publication/97893
2. Część II. Kraków - lata 1989-1992.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97894
3. Część III. Okolice Krakowa - lata 1989-1992.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97895

II. Podglądanie starego Krakowa.

1. Część I. Zabytkowe Śródmieście. Wokół Rynku Głównego.
Kwiecień 2009 – lipiec 2011
www.mbc.malopolska.pl/publication/85312
2. Część II. Zabytkowe Śródmieście. Dawny Okół i jego przedpole.
Kwiecień 2009 – lipiec 2011
www.mbc.malopolska.pl/publication/85468
3. Część III. Wawel i jego okolice, Stradom i Kazimierz.
Kwiecień 2009 – sierpień 2011.
www.mbc.malopolska.pl/publication/85469
4. Część IV. Podgórze. Przekrój przez rok 2009.
www.mbc.malopolska.pl/publication/85470
5. Część V. Podgórze. Sierpień 2010 – czerwiec 2013. Kamieniołom Libana w marcu 2003.
www.mbc.malopolska.pl/publication/87313
6. Część VI. Dawna IV dzielnica Piasek.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99083
7. Część VII. Dawna IV dzielnica Piasek (c.d.)
www.mbc.malopolska.pl/publication/99084
8. Część VIII. Dawna VI dzielnica Wesoła.
www.mbc.malopolska.pl/publication/101513
9. Część IX. Dawna III dzielnica Nowy Świat.
www.mbc.malopolska.pl/publication/101514

III. Dawne przedmieścia Krakowa - ulatująca przeszłość.

1. Część I. Bieżanów, Prokocim, Wola Duchacka. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17690
2. Część II. Piaski Wielkie, Kurdwanów, Jugowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17691
3. Część III. Zakrzówek, Dębники, Ludwinów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17692
4. Część IV. Zwierzyniec i Półwie, Przegorzały, Wola Justowska, Czarna Wieś i Kawiorzy.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17693
5. Część V. Łęg, Mogiła, Krzesławice, Bieńczyce. Edycja II
www.mbc.malopolska.pl/publication/17694
6. Część VI. Uzupełnienia: Prokocim, Wola Duchacka, Rząka, Piaski Wielkie, Ludwinów, Zakrzówek, Dębники i Mogiła. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/18158
7. Część VII. Bronowice Małe i Wielkie, Krowodrza i Biały Prądnik.
Edycja II
www.mbc.malopolska.pl/publication/18408
8. Część VIII. Płaszów, Kosocice i Rajsko.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21255

9. Część IX. Uzupełnienia (cd): Bieńczyce, Mogiła, Łęg, Prokocim, Wola Duchacka i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21256
10. Część X. Kobierzyn i Skotniki, Tyniec i Pychowice
www.mbc.malopolska.pl/publication/19616
11. Część XI. Spacer po południowych i zachodnich obrzeżach Krakowa. Mogiła, Biezanów, Prokocim i Piaski Wielkie, Wola Duchacka i Kurdwanów, Swoszowice i Jugowice, Łagiewniki, Zakrzówek, Czarna Wieś i Bronowice Małe, Nowa Wieś i Krowodrza.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21229
12. Część XII. Biały Prądnik (c.d.), Czerwony Prądnik, Czyżyny, Rakowice, Mistrzejowice, Zesławice, Grębałów, Bieńczyce (c.d.), Krzesławice (c.d.) i Piaski Wielkie (c.d.).
www.mbc.malopolska.pl/publication/21261
13. Część XIII. Uzupełnienia: Biezanów, Rajsko, Swoszowice, Łagiewniki i Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21479
14. Część XIV. Uzupełnienia: Mogiła, Krzesławice, Rakowice (Wieczysta) i Prokocim
www.mbc.malopolska.pl/publication/22312
15. Część XV. Czarna Wieś i Kawiory, Wola Justowska i Las Wolski, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec oraz Dębники i Zakrzówek w zimowej szacie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/29478
16. Część XVI. Mogiła (cd), Bronowice Małe (cd), Łobzów, Zakrzówek (c.d.) i Skotniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/45001
17. Część XVII. Górka Narodowa, Witkowice i Biały Prądnik. Mini dodatek- przykłady dawnego budownictwa wiejskiego z terenu Ziemi Krakowskiej i Polski Południowej.
www.mbc.malopolska.pl/publication/45002
18. Część XVIII. Zwierzyniec (Salwator), Wola Duchacka, Pychowice, Bodzów i Kostrze, Rząka. Krakowskie i podkrakowskie krajobrazy.
www.mbc.malopolska.pl/publication/45003
19. Część XIX. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy: Bonarka, Płaszów i Podgórze, Prokocim Stary i Nowy, Rząka, Krzyszkowice, Kosocice i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/40795
20. Dawne przedmieścia Krakowa – ulatująca przeszłość (część XX). Stara Mogiła, Mydlniki, Chełm i Wola Justowska.
www.mbc.malopolska.pl/publication/40794
21. Część XXI. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (c.d.). Łęg, Dębники, Zakrzówek.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56790
22. Część XXII. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (c.d.). Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Rząka i Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56791

23. Część XXIII. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (c.d.). Zwierzyniec (Salwator i Sikornik) i Las Wolski.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56792
24. Część XXIV. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (c.d.). Rybitwy, Płaszów, Rząka, Piaski Wielkie, Wola Duchacka i Zakrzówek.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56962
25. Część XXV. Wola Duchacka, Płaszów, Łagiewniki i Małe Bronowice (c.d.)
www.mbc.malopolska.pl/publication/57115
26. Część XXVI. Wola Duchacka, Prokocim, Zwierzyniec, Czarna Wieś i Wola Justowska. Umykające krakowskie i podkrakowskie krajobrazy (c.d.).
www.mbc.malopolska.pl/publication/58236
27. Część XXVII. Grzegórzki, Dąbie, Płaszów, Jugowice i Swoszowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/58645
28. Część XXVIII. Jesienny rekonesans po południowych przedmieściach Krakowa – Płaszów, Wola Duchacka, Prokocim, Rząka i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59327
29. Część XXIX. Jesienny rekonesans po ginącym świecie: Ludwinowa, Zakrzówka i Dębnik.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59513
30. Część XXX. Zimowa sceneria dawnych przedmieść Krakowa: Krowodrza, Nowa i Czarna Wieś, Zwierzyniec, Bielany, Dębники i Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/60647
31. Część XXXI. Łobzów, Krowodrza, Zakrzówek, Pychowice, Łagiewniki i Rząka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/60781
32. Część XXXII. Zwierzyniec, Czarna i Nowa Wieś oraz Łobzów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61316
33. Część XXXIII. Sikornik, Las Wolski, Bielany i Przegorzały.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61317
34. Część XXXIV. Stary Prokocim, Piaski Wielkie (Świątniki, Podedworze i Podlesie), Wola Duchacka, Rząka, obrzeże Płaszowa i Podgórze
www.mbc.malopolska.pl/publication/61318
35. Część XXXV. Wola Duchacka, Kosocice i Barycz, Płaszów, Rybitwy, Bieńczyce i Olsza.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61336
36. Część XXXVI. Wiosenny rekonesans po południowych obrzeżach miasta. Płaszów (Bagry), Stary Prokocim, Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Kurdwanów, Kosocice, Łagiewniki, Zakrzówek, Dębники, Półwsie i Zwierzyniec.
www.mbc.malopolska.pl/publication/64127
37. Część XXXVII. Wola Justowska i Las Wolski, Półwsie i Zwierzyniec, Łagiewniki, Jugowice, Rajska i Kosocice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/66308
38. Część XXXVIII. Wola Duchacka, Piaski Wielkie i Prokocim.
www.mbc.malopolska.pl/publication/66767

39. Część XXXIX. Borek Fałęcki, Bonarka, Dębniaki, Zakrzówek, Półwie i Zwierzyniec, były Obóz Koncentracjonalny Płaszów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/66868
40. Część XL. Czyżyny, Rybitwy i Ludwinów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/68644
41. Część XLI. Warszawskie, Krowodrza, Nowa Wieś, Czarna Wieś, Półwie i Zwierzyniec, Kurdwanów i Borek Fałęcki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70183
42. Część XLII. W zimowej scenerii Pleszowa i Mogiły.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70187
43. Część XLIII. W jesiennej i zimowej scenerii: Woli Duchackiej, Piasków Wielkich i Rząki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71271
44. Część XLIV. W jesiennym i zimowym klimacie Prokocimia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71272
45. Część XLV. Płaszów, Olsza i Rakowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71485
46. Część XLVI. Raz jeszcze Zwierzyniec.
www.mbc.malopolska.pl/publication/72226
47. Część XLVII. Wzdłuż tradycyjnego Zakrzówka i wokół Skał Twardowskiego.
www.mbc.malopolska.pl/publication/72227
48. Część XLVIII. Krowodrza, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec i Sikornik, Wola Justowska i Las Wolski, Dębniaki, Zakrzówek, Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/74740
49. Część XLIX. Podgórze – okolice Bonarki i kamieniołom Libana, teren KL Płaszów na skraju Woli Duchackiej, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Jugowice, Kurdwanów, Kosocice, Rajsko i Barycz.
www.mbc.malopolska.pl/publication/74741
50. Część L. Borek Fałęcki, Kobierzyn, Skotniki i Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/75164
51. Część LI. Stary Płaszów i Bagry, Prokocim, Bieżanów, Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/75857
52. Część LII. Zakrzówek i Skały Twardowskiego, Wola Duchacka, teren dawnego KL Płaszów i jego obrzeże, Podgórze – Kopiec Krakusa, Mały Płaszów i Rybitwy, Bieżanów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/75587
53. Część LIII. Krakowski kalejdoskop: Zakrzówek, Borek Fałęcki, Łagiewniki, Kurdwanów, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Kosocice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77977
54. Część LIV. Krowodrza, Łobzów, Nowa Wieś, Czarna Wieś i Zwierzyniec
www.mbc.malopolska.pl/publication/79758
55. Część LV. Zakrzówek, Ludwinów, Wola Duchacka, Piaski Wielkie i Prokocim
www.mbc.malopolska.pl/publication/79759

56. Część LVI. Krowodrza, Czarna Wieś, Zwierzyniec, Półwsie Zwierzynieckie, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Rajsko
www.mbc.malopolska.pl/publication/87312
57. Część LVII. Krzesławice, Dębники, Zakrzówek, Ludwinów
www.mbc.malopolska.pl/publication/88010
58. Część LVIII. Łagiewniki, Płaszów, (Przedmieście) Warszawskie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/88763
59. Część LIX. Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Rajsko
www.mbc.malopolska.pl/publication/88764
60. Część LX. Wola Justowska, Zwierzyniec, Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Czarna Wieś, Nowy Świat (Kossakówka), Dębники, Zakrzówek, Bodzów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/89855
61. Część LXI. Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/89856
62. Część LXII. Mogiła, Rakowice, Grzegórzki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/90406
63. Część LXIII. Przegorzały, Podgórze, Kosocice, Rajsko i Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/90405
64. Część LXIV. Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Łagiewniki, Krzyszkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/92610
65. Część LXV. Łobzów, Bronowice Wielkie, Czarna Wieś, Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Nowy Świat, Dębники, Zakrzówek, Kobierzyn.
www.mbc.malopolska.pl/publication/92611
66. Część LXVI. Krakowski kalejdoskop: Olsza, Krowodrza, Nowa Wieś, Czarna Wieś, Zwierzyniec, Dębники, Zakrzówek, Kobierzyn i Borek Fałęcki, Kostrze, Tyniec, Prokocim.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94618
67. Część LXVII. Zachodnie i południowe rubieże Krakowa. Piasek, Zwierzyniec, Wola Justowska, Przegorzały, Bielany i ich obrzeże, Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Płaszów, Prokocim, Piaski Wielkie, Kurdwanów, Borek Fałęcki i Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/95591
68. Część LXVIII. Warszawskie (Przedmieście), Olsza, Piasek, Czarna Wieś, Wola Justowska, Zwierzyniec, Przegorzały, Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka i Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96206
69. Część LXIX. Dębники, Zakrzówek, Wola Duchacka, Płaszów, Prokocim, Rząka, Piaski Wielkie, Kosocice, Rajsko, Bieńczyce.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97749
70. Część LXX. Piasek, Czarna Wieś i Półwsie Zwierzynieckie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97750
71. Część LXXI. Zwierzyniec, Wola Justowska, Przegorzały i Bielany. Dodatkowo - wizyta u „Hansa”, rzeźbiarza, na Zwierzyńcu.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97751

72. Część LXXII. Piasek, Zwierzyniec, Wola Justowska, Olszanica, Zakrzówek, Pychowice, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Łagiewniki, Borek Fałęcki, Rakowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99107
73. Część LXXIII. Nowy Świat, Czarna Wieś, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Bielany, Dębiki, Zakrzówek, Ludwinów, Podgórze, Płaszów Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice, Grzegórzki, Olsza, Bieńczyce, Batowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99108

IV. Krakowskie panoramy i widoki

1. Część I. Wiosna 2011
www.mbc.malopolska.pl/publication/64522
2. Część II. Lato 2011
www.mbc.malopolska.pl/publication/67475
3. Część III. Jesień 2011.
www.mbc.malopolska.pl/publication/68255
4. Część IV. Zima 2011/2012
www.mbc.malopolska.pl/publication/71731
5. Część V. Wiosna 2012
www.mbc.malopolska.pl/publication/74742
6. Część VI. Lato 2012.
www.mbc.malopolska.pl/publication/76541
7. Część VII. Jesień 2012.
www.mbc.malopolska.pl/publication/78459
8. Część VIII. Ostatnia zima rząckiego uroczyska, czyli przykład symbiozy człowieka i przyrody po krakowsku.
www.mbc.malopolska.pl/publication/78947
9. Część IX. Zima 2012/13. Krowodrza, Łobzów, Nowa Wieś, Czarna Wieś, Zwierzyniec, Zakrzówek, Ludwinów, Podgórze (Kopiec Krakusa), Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Rajsko, Prokocim i Płaszów (Bagry).
www.mbc.malopolska.pl/publication/80638
10. Część X. Przedwiośnie 2013. Edycja II. Krowodrza, Nowa i Czarna Wieś, Zwierzyniec, Podgórze, Wola Duchacka, Borek Fałęcki, Płaszów, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/82506
11. Część XI. Wiosna 2013. Rondo Mogiłskie, wokół Wisły, Zwierzyniec, Półwie Zwierzynieckie, Zakrzówek – Skały Twardowskiego, Podgórze– Kopiec Krakusa, Las Bonarka, Płaszów – Bagry, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, rząckie ugory, Rajsko, Krzyszkowice
www.mbc.malopolska.pl/publication/85310

12. Część XII. Lato 2013. Kopiec Piłsudskiego, Las Wolski, podnóże Kopca Kościuszki, Skały Twardowskiego, dębnicki brzeg Wisły, Krzesławice, Płaszów – Bagry, Wola Duchacka (teren dawnego KL Płaszów i Park Duchacki), Piaski Wielkie, rząckie ugory, Kosocice, Krzyszkowice
www.mbc.malopolska.pl/publication/87314
13. Część XIII. Jesień 2013. Rondo Mogiłskie, Las Wolski i Wola Justowska, Czarna Wieś, Zwierzyniec (Sikornik i Kopiec Kościuszki), Półwie Zwierzynieckie (Błonia), Nowy Świat (Kossakówka), Dębники, Zakrzówek (okolice Ronda Grunwaldzkiego; Krakowski Fiord), Pychowice, Kostrze i Bodzów, Podgórze (Wzgórze Lasoty; Kopiec Krakusa).
www.mbc.malopolska.pl/publication/89214
14. Część XIV. Jesień 2013 c.d. Wola Duchacka (teren dawnego KL Płaszów; Park Duchacki i jego okolice), Prokocim, Płaszów – Bagry, Piaski Wielkie, Rząka, Rajsko, Kosocice, Krzyszkowice – Chabrowe Wzgórze. Dodatek– Migawki z Cmentarza Rakowickiego (2009-2013)
www.mbc.malopolska.pl/publication/89215
15. Część XV. Zima i przedwiośnie 2013-2014. Planty, Wola Justowska i Las Wolski, Przegorzały, Zwierzyniec (Sikornik i Kopiec Kościuszki), Dębники, Zakrzówek, Pychowice, Krowodrza, Grzegórzki, Rakowice – Czyżyny i Mogiła.
www.mbc.malopolska.pl/publication/90758
16. Część XVI. Zima i przedwiośnie 2013-2014 c.d. Podgórze (Zabłocie i Kopiec Krakusa), Płaszów (Bagry), Wola Duchacka (KL Płaszów i Park Duchacki), Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice. Dodatek – Migawki z Cmentarza Rakowickiego (c.d.).
www.mbc.malopolska.pl/publication/90759
17. Część XVII. Wiosna 2014. Wawel, Kossakówka, Czarna Wieś, Zwierzyniec (Sikornik), Wola Justowska – Las Wolski Półwie Zwierzynieckie (Błonia), Dębники, Zakrzówek, Czyżyny-Rakowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/92612
18. Część XVIII. Wiosna 2014 c.d. Płaszów - Bagry, Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Łagiewniki, Borek Fałęcki, Kosocice, Barycz, Krzyszkowice, Wieliczka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/92613
19. Część XIX. Lato 2014. Śródmieście - Planty, Piasek, Czarna Wieś, Kazimierz, Zakrzówek, Pychowice, Kobierzyn.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94204
20. Część XX. Lato 2014 c.d. Podgórze, Płaszów - Bagry, Wola Duchacka, Wieliczka. Migawki z Cmentarza Rakowickiego i jego okolic.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94205
21. Część XXI. Lato 2014 c.d. Wisła i jej sąsiedztwo, Rudawa i jej okolice, Wola Justowska (Las Wolski), Pychowice i Kobierzyn, Kostrze i Bodzów, Tyniec, Piekary, Płaszów (Bagry), Rząka, Wieliczka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94326

22. Część XXII. Jesień 2014. Wzdłuż Wisły, Kossakówka, Śródmieście, Kazimierz, Piasek, Czarna Wieś (Park Jordana), Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Zwierzyniec (Sikornik), Wola Justowska, obrzeżem Lasu Wolskiego.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96156
23. Część XXIII. Jesień 2014 c.d. Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96168
24. Część XXIV. Jesień 2014 c.d. Podgórze, Płaszów (Bagry), Wola Duchacka, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Borek Fałęcki i Łagiewniki, Wieliczka, Puszcza Niepołomska.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96171
25. Część XXV. Przedzimy 2014. Wola Justowska, Zwierzyniec(Sikornik), Półwsie Zwierzynieckie(Błonia), Kazimierz, Podgórze, Wola Duchacka, Prokocim, Rząka, Piaski Wielkie, Kurdwanów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96186
26. Część XXVI. Zima 2014/2015. Śródmieście, Kazimierz, Piasek, Czarna Wieś (Park Jordana), Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Zwierzyniec (Sikornik), Dębники, Zakrzówek (Skały Twardowskiego), Podgórze (Kopiec Krakusa), Wola Duchacka (dawny KL Płaszów i Park Duchacki), Płaszów (Bagry) Prokocim, Rząka, Kosocice, Wieliczka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96191
27. Część XXVII. Przedwiośnie 2015. Śródmieście, Piasek, wzdłuż Rudawy, Zwierzyniec wzdłuż Wisły, Przegorzały, Bielany, Kryspinów, Aleksandrowice, Dębники, Zakrzówek, Podgórze, Płaszów (Bagry), Wola Duchacka, Rząka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96197
28. Część XXVIII. Wiosna 2015. Zabytkowe Śródmieście, Piasek, Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Wzdłuż Rudawy, Zwierzyniec (Sikornik), Wola Justowska i Las Wolski, Wzdłuż Wisły, Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96211
29. Część XXIX. Wiosna 2015(c.d.) Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów (Bagry), Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Łagiewniki, Borek Fałęcki, Kosocice, Krzyszkowice, Wieliczka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96215
30. Część XXX. Lato 2015 Śródmieście, Wesoła, Piasek, Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Zwierzyniec, Wola Justowska i Las Wolski, Dębники, Zakrzówek, Ludwinów, Pychowice, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów (Bagry), Prokocim, Rząka, Łagiewniki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97188
31. Część XXXI. Jesień 2015. Śródmieście i Wawel, Kleparz, Piasek, Półwsie Zwierzynieckie (Błonia), Czarna Wieś, Zwierzyniec, Wola Justowska i Las Wolski, Bielany, Kryspinów i Olszanica.
www.mbc.malopolska.pl/publication/97189

32. Część XXXII. Jesień 2015 (c.d.). Zakrzówek, Pychowice i okolica, Wola Duchacka, Płaszów (Bagry), Prokocim, Rząka, Krzyszkowice, Wieliczka..
www.mbc.malopolska.pl/publication/97190
33. Część XXXIII. Przedzimie i zima 2015/2016. Zabytkowe Śródmieście, Kleparz, Piasek, Stradom i Kazimierz, Czarna Wieś, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Wola Justowska i Las Wolski, Przegorzały, Bielany, Kryspinów, Dębniaki, Zakrzówek, Pychowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/98196
34. Część XXXIV. Przedzimie i zima 2015/2016. c.d. Podgórze (kamieniołom Libana), Wola Duchacka (Park Duchacki i KL Płaszów), Bagry i stary Płaszów, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Kosocice, Rajska, Krzyszkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/98197
35. Część XXXV. Wiosna 2016. Zabytkowe Śródmieście, Wesola, Stradom, Wzdłuż Wisły od Ludwinowa do Dębniaki, Piasek, Półwie Zwierzynieckie (Błonia), Zwierzyniec, Bielany, Cmentarz Rakowicki, Czyżyny.
www.mbc.malopolska.pl/publication/98198
36. Część XXXVI. Wiosna 2016 (c.d.) Podgórze, Na styku Ludwinowa i Zakrzówka, Dębniaki, Pychowice, Łagiewniki, Wola Duchacka, Płaszowskie Bagry, Prokocim, Rząka, Kosocice, Barycz, Krzyszkowice, Wieliczka, Kłaj, Marszowice, Wola Zręczyska, Zagórzany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/98199
37. Część XXXVII. Lato 2016. Piasek, Kazimierz, Zwierzyniec, Wola Duchacka, Płaszów, Prokocim, Rząka, Łagiewniki, Borek Fałęcki.
38. Część XXXVIII. Jesień 2016. Planty, Wesola, Piasek, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Wola Justowska, Bielany, Kryspinów, Olszanica, Cmentarz Rakowicki.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99085
39. Część XXXIX. Jesień 2016 (c.d.). Dębniaki, Zakrzówek, Pychowice, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów (Bagry), Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Rajska.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99086
40. Część XL. Zima 2016/2017. Śródmieście, Piasek, Wesola, Zwierzyniec, Wola Justowska, Kazimierz, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów, Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Borek Fałęcki, Olsza, Czyżyny-Rakowice.
41. Część XLI. Wiosna 2017. Śródmieście, Wawel i jego otoczenie, Kazimierz, Piasek, Czarna Wieś, Półwie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Las Wolski (Sowiniec), Bielany, Grzegórzki, Cmentarz Rakowicki, Mistrzejowice, Batowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/101506
42. Część XLII. Wiosna 2017 c.d. Dębniaki, Zakrzówek, Ludwinów, Pychowice, Podgórze, Wola Duchacka, Płaszów (Bagry), Prokocim, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/101509

V. Drzwi krakowskich kamienic czynszowych i domów podmiejskich

1. Część I. Piasek i Nowy Świat.
www.mbc.malopolska.pl/publication/69109
2. Część II. Śródmieście, Stradom, Kazimierz, Wesola, Dębniaki i Podgórze
www.mbc.malopolska.pl/publication/69110
3. Część III. Śródmieście (c.d.), Piasek (c.d.), podmiejski Kraków.
www.mbc.malopolska.pl/publication/69430
4. Część IV. Śródmieście (c.d.), Kleparz, Wesola (c.d.).
www.mbc.malopolska.pl/publication/71803
5. Część V. Śródmieście, Piasek, Kleparz i Wesola – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/72474
6. Część VI. Wesola, Stradom i Kazimierz (c.d.) oraz podmiejska Krowodrza.
www.mbc.malopolska.pl/publication/730887
7. Część VII. Piasek, Wesola, Kazimierz i Podgórze – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/73088
8. Część VIII. Piasek – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/73717

VI. Detale krakowskich czynszówek i domów. Wybrane drzwi i portale, klamki, okna i obramienia, witraże i figury naścienne.

1. Część I. Zabytkowe Śródmieście.
www.mbc.malopolska.pl/publication/88307
2. Część II. Kleparz, Stradom, Kazimierz, Wesola, Piasek i Nowy Świat.
www.mbc.malopolska.pl/publication/88308
3. Część III. Kalejdoskop krakowski i Kraków podmiejski.
www.mbc.malopolska.pl/publication/89316
4. Część IV. Śródmieście, Wesola, Kleparz, Piasek, Stradom, Podgórze, podmiejska Mogiła.
www.mbc.malopolska.pl/publication/90757
5. Część V. Śródmieście, Wesola, Piasek, Nowy Świat, Czarna Wieś, Podgórze. Podmiejski Kraków: Zakrzówek i Wola Duchacka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94203
6. Część VI. Uzupełnienia: Śródmieście, Kleparz, Piasek i Podgórze. Podmiejski Kraków: Krowodrza, Nowa Wieś, Wola Justowska, Zwierzyniec, Zakrzówek, Ludwinów i Tynec.
www.mbc.malopolska.pl/publication/96154

VII. Krakowskie i podkrakowskie jeziora, stawy, rozlewiska i mokradła

1. Część I.

Dawna plaża pod Wawelem, Planty, Bronowice Wielkie, Czarna Wieś, Błonia, Zwierzyniec, Mydlniki i Kryspinów, Zakrzówek, Ludwinów, pogranicze Pychowic i Bodzowa, pychowickie łąki, Przegorzały i Bielany, posolvay'owskie stawy w Borku Fałęckim, okolice Bonarki, kamieniołom Libana, teren KL Płaszów, Bagry, nabrzeże Wisły w Rybitwach i Płaszowie, Dąbie, łąki mogiłskie, Bieńczyce i Olsza.

www.mbc.malopolska.pl/publication/74564

2. Część II.

Parki: w Nowym i Starym Prokocimiu, Wola Duchacka, Piaski Wielkie, Rząka, Krzyszkowice, Rajska, Kosocice, Barycz i Wieliczka.

www.mbc.malopolska.pl/publication/74567

VIII. Liczne albumy o Krakowie i jego okolicach opublikowane na mojej stronie serwisu społecznościowego Facebook:

<http://pl-pl.facebook.com/people/Leszek-Grabowski/100000321665908>

B. Opracowania dotyczące Ziemi Gdowskiej

B.1. Sagi i historie rodzinne

1. Saga rodu Grabowskich z Bilczyc i Liplasa koło Gdowa. Edycja XV.
www.mbc.malopolska.pl/publication/8610
2. Saga rodu Chanków i Kędrynów z Podolan i okolic Gdowa. Edycja VI
uzup.
www.mbc.malopolska.pl/publication/10372
3. Szkic do historii badań nad drzewem genealogicznym rodu Chanków
z Podolan i okolic Gdowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/14677
4. Notka o rodach: Kaletów – „Wójcioków”, Augustynków – „Frysiów”
i Mrozowskich z Bilczyc koło Gdowa. Edycja IX.
www.mbc.malopolska.pl/publication/13924

B.2 Albumy o Ziemi Gdowskiej

I. Gdów i jego okolice – odchodzący świat

1. Część I. Gdów, Bilczyce, Liplasa, Podolany, Wola Zręczycka, Jaroszkówka, Lipnica Murowana. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15443
2. Część II. Gdów, Przebieczany, Marszowice, Jaroszkówka, Kobylec, Klęczana, Wola Zręczycka.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15730
3. Część III. Wiatowice, Niegowić, Marszowice, Bilczyce, Gdów, Grzybowa, Zręczyce, Wola Zręczycka, Klęczana, Łapanów, Szlak Papieski -
odcinek od Klęczany do Łapanowa. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/15731
4. Część IV. Bilczyce, Gdów, Podolany, Wola Zręczycka i Zręczyce.
Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17022
5. Część V. Bilczyce, Liplasa, Niegowić, Gdów i Grzybowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/17844
6. Część VI. Zagórzany, Gdów, Podolany, Jaroszkówka, Wieniec,
Nieznanowice, Marszowice, Bilczyce i Łazany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21257
7. Część VII. Lednica Górna, Trąbki, Łazany Bilczyce, Gdów, Marszowice,
Wola Zręczycka i Zagórzany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/24065
8. Część VIII. Łazany, Gdów, Niegowić, Krakuszowice, Grodkowice,
Klęczana, Kobylec i Łapanów
www.mbc.malopolska.pl/publication/56953
9. Część IX. Nieznanowice, Pierzchów, Cichawa. Szlak Papieski – odcinek
od Niegowici do granic Klęczany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/58646

10. Część X. Łazany, Bilczyce, Gdów, Pierzchów, Niegowić i Wiatowice. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/61319
11. Część XI. Jawczyce, Liplas, Gdów, Wola Zręczycka, Kobylec; wybrane archiwalia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77982
12. Część XII. Gdów, Marszowice, Jaroszkówka, Kobylec; kilka wyburzonych już chałup z Gdowa, Marszowic i Kobylca. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/85467
13. Część XIII. Rekonesans po Gdowie a.d. 2015, Bilczyce, Jawczyce, Podolany, Wola Zręczycka, Marszowice. Edycja III.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94401
14. Część XIV. Muzeum Dwór Feillów w Woli Zręczyckiej koło Gdowa, jego historia, otoczenie i okolica. Zagórzany.
www.mbc.malopolska.pl/publication/98706

II. Budownictwo ludowe, małomiasteczkowe i dworskie oraz kapliczki i inne pamiątki Ziemi Krakowskiej

1. Część I. Gdów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94399
2. Część II. Bilczyce, Jawczyce, Grzybowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/94400
3. Część III. Dobczyce i ich okolice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/99109

C. Opracowania dotyczące Ziemi Krakowskiej.

C.1. Albumy o Ziemi Krakowskiej

I. Dawny świat okolic Krakowa

1. Część I. Dobczyce i Dziekanowice. Edycja 2.
www.mbc.malopolska.pl/publication/19619
2. Część II. Wieliczka i Rożnowa.
www.mbc.malopolska.pl/publication/19620
3. Część III. Wieliczka i jej okolice (c.d.). Wieliczka, Czarnochowice, Lednica Górna, Przebieczany, Biskupice, Szczygłów, Surówki – Zabłocie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21938
4. Część IV. Wieliczka i jej okolice (cd). Wieliczka, Krzyszkowice, Lednica Górna, Czarnochowice i Śledziejowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56793
5. Część V. Łapanów i jego okolice. Łapanów, Kobylec, Jaroszkówka, Szlak Papieski – odcinek od Łapanowa do Kobylca.
www.mbc.malopolska.pl/publication/56794
6. Część VI. Dobczyce i ich okolice (c.d.). Dobczyce i Kornatka. Edycja 2.
www.mbc.malopolska.pl/publication/57409
7. Część VII. Mozaika podkrakowska. Edycja 2.
Puszcza Niepołomicka i jej okolice, Brzesko Nowe, Pleszów, Kościelniki i Górka Kościelnicza, Zielonki, Korzkiew i ich okolice, Rudawa i jej okolice, Wola Zręczycka i Zagórzany, wokół Dobczyc i Podchybie koło Lanckorony. Dodatek – Podkarpacie, okolice Rzeszowa: Świlcza, Mrowla i Bratkowice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59373
8. Część VIII. Bochnia i jej okolice. Ziemia Tarnowska. Bochnia, Łapczyca, Lipnica Murowana, Jasień Brzeski, Tarnów i Ładna. Cmentarze wojenne o okresie I-ej wojny światowej z okolic Tarnowa. Edycja III.
www.mbc.malopolska.pl/publication/59639
9. Część IX. Wieliczka i jej okolice (c.d.). Wokół centrum Wieliczki, Krzyszkowice oraz panoramy z Chabrowego Wzgórza, Śledziejowice i Kokotów.
www.mbc.malopolska.pl/publication/62561
10. Część X. Wieliczka i jej okolice (c.d.). Lednica Górna, wokół centrum Wieliczki, Krzyszkowice oraz panoramy z Chabrowego Wzgórza, krajobrazy wokół Baryczy. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/69387
11. Część XI. Bochnia i jej okolice (c.d.). Bochnia i Łapczyca.
www.mbc.malopolska.pl/publication/70813
12. Część XII. Wieliczka i jej okolice (c.d.). Rekonesans wokół wzgórza Pod Baranem.
www.mbc.malopolska.pl/publication/71484

13. Część XIII. Wieliczka i jej okolice (c.d.). Migawki z Wieliczki. Jeszcze jeden spacer po dawnych Krzyszkowicach.
www.mbc.malopolska.pl/publication/724743
14. Część XIV. Wieliczka i jej okolice c.d. Galicyjskiej Wieliczki ciąg dalszy, Wzgórze Kaim. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/76407
15. Część XV. Migawki z trasy: Staniątka, Niepołomice, Wola Batorska, Uście Solne, Szczurowa, Żabno, Ujście Jezuickie, Opatowiec, Gręboszów. Cmentarze wojenne i pomniki z okresu I-ej wojny światowej (c.d.): Wola Batorska - Sitowiec, Biskupice Radłowskie, Otfinów, Ujście Jezuickie, Gręboszów. Okolice Brzeska i Tarnowa – uzupełnienia. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77197
16. Część XVI. Wieliczka (c.d.) i kalejdoskop podkrakowski. Wielickich widoków ciąg dalszy, Krzyszkowice, Bilczyce, Staniątka, Niepołomice, Podłęże, Zakrzów, Świątniki Górne, Kryspinów, Aleksandrowice i Kleszczów. Edycja II.
www.mbc.malopolska.pl/96911

D. Przydrożne zabytki sztuki sakralnej z rejonów: Krakowa, jego okolic i Ziemi Krakowskiej

I. Zabytkowe figury, kapliczki i krzyże przydrożne z rejonu Krakowa i jego okolic.

1. Część I. Dawne przedmieścia Krakowa i podkrakowskie wsie.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21231
2. Część II. Centrum Krakowa w obrębie dawnego rdzenia austriackiej twierdzy.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21258
3. Część III. Ziemia Krakowska. Wieliczka, Gdów, Dobczyce i ich okolice.
www.mbc.malopolska.pl/publication/21259
4. Część IV. Centrum Krakowa w obrębie dawnego rdzenia austriackiej twierdzy – uzupełnienia.
www.mbc.malopolska.pl/publication/74586
5. Część V. Ziemia Krakowska cd.
Wieliczka i jej okolice, Trąbki, Łazany, Gdów i jego okolice, Szlak Papieski: Niegowić – Marszowice – Klęczana - Kobylec - Łapanów, Łapanów i jego okolice, Niepołomice i ich okolice, Dołęga koło Szczurowej, Kościelniki, Bochnia i jej okolice, Dębno Tarnowskie, Żabno i jego okolice, Wola Pogórska.
www.mbc.malopolska.pl/publication/77198

E. Artykuły w Głosie Wielickim www.wielicki.glos24.pl

1. Nr 1 (styczeń 2009) – „Odchodzący świat”.
2. Nr 2 (luty 2009) – „Negatyw na szklanej płytce”.
3. Nr 10 (październik 2009) – „Zapomniany mieszkaniec Bilczyc”;
o Franciszku Augustynku – „Antonim Wichurze” - w setną rocznicę
jego narodzin.
4. Nr 12 (grudzień 2009) – „Bilczyce z lat mego dzieciństwa”
5. Nr 1 (styczeń 2010) – „Bajeczna chałupa mojej babki z Bilczyc”.
Część 1.
6. Nr 2 (luty 2010) – „Bajeczna chałupa mojej babki z Bilczyc”.
Część 2.
7. Nr 3 (marzec 2010) – „Bajeczna chałupa mojej babki z Bilczyc”.
Część 3.
8. Nr 4 (kwiecień 2010) – „Gdów z lat mego dzieciństwa - początku lat
60-tych XX-go wieku”. Część 1.
9. Nr 5 (maj 2010) – „Gdów z lat mego dzieciństwa - początku lat
60-tych XX-go wieku”. Część 2.
10. Nr 6 (czerwiec 2010) – „Tradycja nazw i przezwisk z dawnych Bilczyc”.
Część 1.
11. Nr 7 (lipiec 2010) – „Tradycja nazw i przezwisk z dawnych Bilczyc”.
Część 2”.
12. Nr 8 (sierpień 2010) – „Moja prababka „Magdusia”. Część 1.
13. Nr 10 (październik 2010) – „Moja prababka „Magdusia”. Część 2.
14. Nr 1 (styczeń 2011). „Wspomnienie Marcina Ciężarka”.
15. Nr 2 (luty 2011). „Jan Kaczmarczyk – zapomniana ofiara zbrodni
katyńskiej”.
16. Nr 3 (marzec 2012). „Moja Babcia Bogdzina”.
17. Nr 9 (wrzesień 2012). „Z dziejów dworu w Bilczycach”.

Artykuł z Wiadomości (10.2011) www.wiadomosci.krakow.pl

O mnie. Barbara Bączek. „Dokumentalista z sercem”

Dziennik Polski (19-20.01.2013)

O mnie. Paulina Polak. „Fotografuje taki Kraków, który powoli przechodzi
do przeszłości”.

Gazeta Gdowianin

Artykuły i notki na temat Ziemi Gdowskiej, publikowane na internetowej
stronie w/w gazety – www.gazetagdowianin.pl

Krowoderska.pl

Wywiad ze mną Andrzeja Śledzia: „Coś było piękne powinno trwać”, z dnia 14.01.2016 – www.krowoderska.pl
krowoderska.pl/cos-co-bylo-piekne-powinno-trwac/